

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ishaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo v Z. za drugo pošto...
Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odnosa. — Upravištvu „Katoškega...“
Študentski dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisni se ne vračajo. — Upravištvu. Koroška cesta...
Za tiskarne se plačuje od enostopne pečitvene za cokrat 18 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne ogjase primeren papir. V oddelku „Mala razprava“ stane beseda 5 vin. Parte in zabave vsake pečitvrsta 24 vin, izjave in Postano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do točka opoldne. — Nezaprite reklamacije se pošiljajo...
28

Čenjenim naročnikom!

Zopet je prišlo novo leto, ko je treba obnoviti naročnino. Čenjene naročnike prosimo, da se takoj poslužijo danes priložene položiice in nam čim prej pošljejo naročnino za leto 1917. Kdor naročnine ne obnovi tekom meseca januarja, njemu se bode list brezpogojno takoj ustavil, kajti pri sedajni grozovi druginji moramo tudi mi skrbno in dobro gospodariti, ako se hočemo vzdržati na površju. Imamo slovenske liste, katere podpirajo bogataši in denarni zavodi s prostovoljnimi doneski, mi pa se moramo popolnoma sami vzdržati in nismo dobili in ne dobimo vinarja podpore.

Draginja za tiskarske potrebščine je postala že neznosna, tako da je na stotine časnikov prenehalo izhajati, drugi pa so že po dvakrat zvišali naročnino, da bi se mogli ohraniti. Mi dozdej nismo zvišali naročnine, ker smo pričakovali, da preneha vojska in nastopi mir ter draginja zopet poneha. A draginja je rasla od meseca do meseca in še bo rasla, dokler bo vojska divjala. Da čenjeni čitatelji spoznajo, kako so rasle cene raznim tiskarskim potrebščinam, jim podamo tukaj kratek pregled cen pred vojsko in pa koncem leta 1916 le za nekatere reči: Papir je stal pred vojsko kilogram 26 v, zdaj stane K 1.05; barva poprej kilogram K 1.10, zdaj K 2.—; surovo olje poprej kilogram 14 v, zdaj 40 v; mazilno olje poprej kilogram 68 v, zdaj K 2.40. To so samo najvažnejši izdatki, v katerih se podvojeni davki in razne doklade niti vštete niso. Ze samo papir se je tekom enega leta tako podražil, da to podraženje — lahko uniči celo podjetje. Pred enim letom bi bil stal papir za 28.000 naročnikov na leto 15.900 K, zdaj pa stane 66.000 K, torej je treba plačati samo za papir štirikrat toliko, kakor poprej, t. j. 50.000 K več kakor lansko leto in to pri sedajnih cenah; ako v novem letu cene še rastejo, kar se bo gotovo zgodilo, potem je pa razlika še večja.

Iz tega samo površnega računa bodo čenjeni naročniki spoznali, da „Slovenski Gospodar“ ne more biti več za poprejšnjo ceno. Dasi težko in neradi, smo mu morali za leto 1917 zvišati naročnino na 6 K. Ko se bodo razmere spremenile, bode tudi našemu „Slovenskemu Gospodarju“ zopet padla naročnina. V prihodnjem letu torej stane „Slov. Gospodar“ za celo leto K 6.—, za pol leta K 3.—, za četrt leta K 1.50. Za Nemčijo pa stane: za celo leto K 8.—, za pol leta K 4.—, za četrt leta K 2.—. Za vojske pa ostanejo stare cene. Za vojske velja torej naš list za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—.

Mnogi naročniki so že v tem letu sami od sebe pošiljali več naročnine, kakor je bilo določeno in sicer s pripombo: Ker je vse dražje, mora tudi „Slovenski Gospodar“ občutiti druginjo. Uverjeni pa smo, da bodo vsi naročniki vpoštevali gorej navedene razloge ter nam kljub podražanju lista ostali zvesti.

Obenem prosimo svoje prijatelje, da pridno agitirajo za razširjanje našega lista, da bode „Slov. Gospodar“ v vsaki slovenski hiši vsaj na Štajerskem. Lani ob novem letu je imel naš list 23.000 naročnikov; zdaj jih ima 30.000; delajmo, da jih bomo čez eno leto šteli 40.000!

List je treba plačati vedno naprej! Kdor si list naroči po dopisnici, dobi le eno številko s položiico na ogled.

Kaj je treba napisati na položnico ali nakaznico? Na položnico ali nakaznico napišite razloženo svoje ime ter kraj in pošto. Ako si list že dosedaj imel, napišite na položnico ali tudi na nakaznico besedo: star naročnik in zraven pristavi številko, ki se nahaja na ovitku. Če si pa list naročite prvokrat, potem pa napišite na položnico ali nakaznico: nov naročnik. Ako bodo položnice oziroma nakaznice tako izpolnjene, potem pri pošiljanju lista ne bode pomot.

Slovenski Gospodar — jubilent.

Dne 16. januarja 1917 bo obhajal „Slovenski Gospodar“ 50letnico svojega obstanka. Celih 50 let že zahaja naš list med slovensko ljudstvo ter med njim podučuje, ga navdušuje za vse, kar je lepega in poštenega. „Slovenski Gospodar“ je ustvaril celo vrsto organizacij na Slovenskem Štajerju. Smelo lahko trdimo, da je naša politična (S. K. Z.), nepolitična (S. K. S. Z.) in gospodarska organizacija pred vsem njegovo delo.

30.000 Slovencev in Slovencev je danes naročenih na „Slovenskega Gospodarja.“ To je število, s katerim se niti mnogi „veliki“ listi ne morejo ponasati. List se je zadnji čas s pomočjo vnetih agitatorjev in agitatoric povzpelo do tega veličastnega števila. Ljudje so spoznali vrline „Slovenskega Gospodarja“ in so ga začeli širiti od hiše do hiše. Celo mnogi taki, ki so nas poprej gledali od strani, so stopili v krog naših čitateljev in naročnikov. „Slovenski Gospodar“ pa se danes prodaja tudi po mnogih tobačnih trafikah ter prodajalnah in sicer ne le samo v Mariboru in drugih krajih Slovenskega Štajerja, ampak celo v Gradcu na javnem trgu in na Gornjem Štajerju ga marsikje dobiš.

In še več bi se lahko storilo. Ako bi vsi naši prijatelji in prijateljice začele agitirati z vso vnemo za naš list, bi se število „Gospodarjevih“ naročnikov lahko povzpelo od 30.000 do 40.000. Mnogo, mnogo, je še slovenskih hiš, mnogo gostlin in trgovin ter tobakarn, kjer še „Slovenski Gospodar“ ni našel dostopa. Prosimo naše prijatelje in prijateljice, da te dni, t. j. od Novega leta do 16. januarja, agitirajo od hiše do hiše za naš list. Velike važnosti je prav posebno, ako se „Slovenski Gospodar“ prodaja v trgovinah, gostilnah in tobakarnah. Ako je v kraju kak tak človek, ki bi bil pripravljen prodajati „Slovenskega Gospodarja“, naznanite to našemu upravništvu, ki bo poskrbelo, da dotični dobi za prodajo potrebnega dovoljenja. V Mariboru n. pr. prodajamo ena tobakarna na teden 500 števk „Slovenskega Gospodarja“ in neka trgovina v Ljutomeru ravno toliko.

„Slovenski Gospodar“ bo kot mož ostal tudi v bodoče to, kar je bil že od svojega začetka: branitelj pravic katoliškega slovenskega kmetkega ljudstva. Natančneje razvijati našega programa pač ni treba. Stari znanci smo in poznamo drug drugega kot brat svojega rodnega brata. Kot jubilent pa obljubuje „Slovenski Gospodar“ ob novem letu 1917, da bo tudi zanaprej z vsemi silami branil verske, narodne, politične in gospodarske pravice slovenskega naroda. Skušali pa tudi bomo naš list izpolniti tako, da ga bo vzljubil sleherni dobromisleč Slovenec in Slovenka.

Zatorej: Rojaki, rojakinje, zbirajte se okrog „Slovenskega Gospodarja“, naročujte ga, agitirajte, pridobivajte mu novih naročnikov, tako da bomo lahko že v kratkem zapisali veselo vest: 40.000 naročnikov!

V novo leto.

Novo leto 1917 se bliža. Vsakdo je radoveden: Kako bo novo leto? Kakor je naša bodoča usoda zastrita v oblake, tako tudi človek, kljub raznim prerokom, niti pojmiti ali z gotovostjo trditi ne more, kako bo leto 1917. Ali nam bo ljubi Bog naklonil mir, vprašujejo milijoni in milijoni zemljanov. ki jejičo sedaj v trdih okovih krvave svetovne vojske. Ali bo leto 1917 za kmeta ugodnejše, kot so bila zadnja leta? Ali bodo odpravljene vse, nekdanji tlaki in desetini podobne ostre odredbe? Ali se bodo povrnilo naši sinovi, naši očetje, naši delavci na svoje domove? In celokupen slovenski narod se povprašuje: Kakšna bo moja bodoča usoda?

Gojimo zanesljivo upanje, da se bodo v novem letu povrnilo vsi, ki se že tretjo zimo borijo na krvavih bojiščih in sicer da bodo prišli z zmago ovenčani na svoje domove. Upajmo, da nam bo leto 1917 prineslo toližaželjeni mir. In ko bo vojska mimo nas, bodo tudi za našega kmeta — tako vsaj upamo — prišli zopet časi svobode, ki smo jim uživali, a jih mnogokrat nismo vedeli ceniti, nazaj. Da mora biti usoda slovenskega naroda v bodoče lepša, svitejša, in srenejša kot dosedaj, to je brez dvoma. Slovenski narod si je s svojim neprimernim junaštvom, z žrtvovano krvjo tisočerih in tisočerih za domovine padlih junakov zaslužil, da uživa v naši državi ravnostno svobodo, iste ugodnosti, kot vsi drugi avstro-ogrski narodi. Na najvišjih mestih so dodobra poučeni o zvestobi, junaštvu in vstrajnosti slovenskih sinov. Sam cesar Karel je v zadnjem času opetovano glasno in jasno povedal, da spoštuje in visoko ceni naš slovenski narod. In naši slavni vojskovodje nadvojvoda Friderik, nadvojvoda Evgen, maršal pl. Hecendorf, general Borojevič, vsi so prepričani o našem brezprimernem junaštvu in drugih vzvišenih vrlinah slovenskega ljudstva.

In naj pride karkoli, slovenski narod se je že po lastni brigi povzpelo tako daleč, da je popolnoma izključeno, da bi nas kak drug narod mogel uničiti. Vedimo, da narodi, ki imajo globoko vero v Boga, da ljudstva, ki so narodno zavežna ter imajo močno podlago v svojih političnih, izobraževalnih in gospodarskih organizacijah, ne morejo propasti.

Torej proč z vsako malodušnostjo, proč s črnimi mislimi! Leto 1917 mora biti za nas pot, ki vodi do boljše dobe ne samo za celokupni slovenski narod, ampak tudi za kmetki ter vse druge slovenske stanovce.

Slovinci, ne bodite malodušni, zavedajte se svoje veljave, ne zgubite poguma! Glavo po koncu! Vsem našim prijateljem, naročnikom, agitatorjem, in dopisnikom srečno in blagoslovljeno novo leto!

Pred velikimi dogodki.

Novo leto bo leto velikih dogodkov! Dozdej smo mogli le ugibati, kedaj bo strašna vojska končana, sedaj vidimo že s precejšnjo jasnostjo in gotovostjo, da bo vojska končana prihodnje leto 1917. Mirovna ponudba naših držav je začela valiti kamen, in naj je izpadel odgovor nam nasprotnih držav kakorkoli, to je gotovo, da je ta moder korak našega cesarja in zaveznikov vzbudil tudi v njih deželah mirovno željo s tako silo, da se nihče ne bo mogel več ustavljati. Še do včeraj, lahko rečemo, Severna Amerika ni hotela ničesar vedeti, da bi pospeševala mirovno gibanje, toda naenkrat, dne 22. decembra, je predsednik Wilson že čutil potrebo, da tudi začne pripravljati na mir. Kamen se je začel valiti, to je brezdvomno, in mi gremo miru nasproti.

Da miru ne bomo imeli že jutri, to ve vsak razsoden človek. Do istega časa pa bodo skušale še vse države, da zboljšajo svoj položaj na bojiščih in s tem povečajo veljavnost svoje besede pri mirovni pogajanjih. Prihodnje leto bomo torej tudi pričeli velikih, še zadnjih dogodkov na bojiščih. Armade bodo tekmovalle med seboj, da čim častnejše završijo svoje vojaško delo in da prinesejo neomadeževane, zmagovite zastave seboj.

Vse države se bodo kmalu začele pripravljati na življenje po vojski. Tudi Avstrija! Za to lahko rečemo, da stojimo tudi glede notranjih razmer v naši državi pred izredno velikimi,

važnimi spremembami. Sklenila se bo pogodba z Ogrsko, kakor se sliši, za dobo 20 let, in sklepale se bodo trgovinske pogodbe z zunanjimi državami. Kmetu je vse na tem, njegov prospek ali pogin je od tega odvisen, ali bodo v teh nagodbah in pogodbah njegovi pridelki dovolj varovani. Ljudsko šolstvo se bo popolnoma spremenilo. Narodnostne razmere bodo dobile nove oblike. Vse to sicer vemo, ne vemo pa še natančne izpeljave, od katere je končno vendarle vse odvisno. Ako se vse te zadeve rešijo dobro, blagor Avstriji in nam! Ako bi imeli nesrečno roko, bi bil to le vir novih zamotanih razmer in nesrečnih prepričanj. Za to mora biti vsakemu, ki res avstrijsko misli, veliko na tem ležeče, da se vsa vprašanja ugodno, v dobrem smislu rešijo.

In sedaj vas vprašamo: Ali hočete v dobiti tako velikih dogodkov ostati brez lista, brez zanesljivega poročevalca in modrega svetovalca??? Gotovo ne! Za to pa: Naročite si „Slovenskega Gospodarja!“

Novo ministrstvo.

Spitzmüllerju se ni posrečilo sestaviti novega ministrstva. Zato je cesar poveril to nalogo češkemu grofu Klam-Martiniču, ki je ministrstvo sestavil takole:

Predsedstvo in poljedelstvo: grof Klam-Martinič; uk in bogočastje: baron Husarek; notranje zadeve: baron Handel; javna dela: baron Trnka; železnice: baron Förster; pravosodje: baron Senk; trgovina: dr. Urban; domobranstvo: baron Georgi; minister za Galicijo: dr. Bobžinski; minister za Nemce: dr. Baernreither.

Odkar je padel poljski grof Bađeni, v Avstriji ni bilo Slovana kot ministrskega predsednika. Zdaj po dolgi dobi sedi zopet avstrijski Slovan, češki grof Klam-Martinič, na sedežu ministrskega predsednika. To dejstvo navdaja seveda vse avstrijske Slovane z zadovoljstvom, ker je s tem doma in na zunaj dokazano, da Slovani niso določeni v Avstriji samo za podrejena, ampak tudi za vodilna mesta.

Kolikor nam je znano, je novi ministrski predsednik veren katoličan, neupogljiv Avstrijec in zaveden Čeh. Kdorkoli bi žalil avstrijsko mišljenje — proti njemu bi znal novi ministrski predsednik nastopiti gotovo z največjo odločnostjo in ostroščjo. V tem oziru bi postopal proti vsem narodom enako. Skiljenja čez meje ne bo trpel nobenega. Kot vedno zvesti državljani odobrujemo to stališče. Sploh pa nam ni treba mnogo govoriti o načelih novega ministrskega predsednika, ako povemo, da je bil do zadnjega izmed najvernejših zaupnikov, prijateljev in spremljevalcev pokojnega prestolonaslednika Franc Ferdinanda.

Novo ministrstvo čakajo velike naloge, največja med njimi je pač preureditev Avstrije. Sicer ni verjetno, da bi se s preurejanjem začelo že sedaj med vojsko, toda priprave se bodo brezdvomno začele. Novi ministrski predsednik mora uresničiti veliko umetnost, da okrepi Avstrijo in obenem stori vse narode, kolikor mogoče, zadovoljne. Za preidev razmer na Češkem si je poklical kar dva češka Nemca v kabinet, dr. Urbana in dr. Baernreitherja. Za to Slovenci in Hrvati tembolj obžalujemo, da ni pri-

vzel nobenega Jugoslovana v kabinet, kajti izmed vseh ministrov ni nobenega, ki bi kolikaj natančneje poznal razmere na jugu naše države.

Razven preureditve Avstrije na znotraj se morajo rešiti kmalu še tudi druge važne zadeve. Z Ogrsko je treba končoveljavno skleniti nagodbo in pripraviti trgovinske pogodbe z zunanjimi državami. Upamo, da v tem oziru novi ministrski predsednik, ki je sam velik posestnik, ne bo pripustil, da bi se oškodovala pravična kmetijska stvar.

Vse svoje naloge hoče novi ministrski predsednik rešiti, kolikor je mogoče, po državnem zboru. To je tembolj verjetno, ker so v kabinetu tudi državni poslanci dr. Urban in dva odlična politika, nemški dr. Baernreither in poljski dr. Bobžinski, katerim ne more biti vseeno, ali se vlada z državnim zborom ali brez državnega zbora.

Nov zunanji minister. — Druge spremembe.

Komaj smo se dovolj poučili o enem važnem dogodku v naši Avstriji, že stojimo pred drugim. Minister zunanjih zadev baron Burian je odstopil. Za zunanjega ministra je imenovan grof Otokar Černin, naš bivši poslanik v Bukarešti. Baron Burian ne stoji v pokoj, ampak je postal skupni finančni minister in upravitelj Bosne in Hercegovine. Dosedanji skupni finančni minister knez Hohenlohe, bivši tržaški namestnik, je postal najvišji dvorni komornik. Dosedanji najvišji dvorni komornik knez Montenuovo je stopil v pokoj.

Spremembe so zelo važne. Grof Černin je istotako kakor grof Klam-Martinič vzet iz kroga Franc Ferdinandovih zaupnikov, za to pošten, veren katoličan in navdušen, kremenit Avstrijec. Po narodnem mišljenju je zmeren, pravičen Nemec. Baron Burian in knez Hohenlohe pa sta nam itak znana.

Naše žrtve za domovino.

Žalostno poročilo je došlo k dobri Germovi rodbini v Št. Ilj v Slov. gor., da je padel na italijanskem bojišču sin Pavel, zadet od laške granate. Se le 20 let star, je dal svoje mlado življenje za cesarja in domovino. K vojakom je odšel lansko leto meseca aprila. Bil je že dvakrat ranjen, enkrat na Ruskem, drugikrat na Italijanskem. Še par dni poprej je pisal svoji ljubi materi za god ter ob enem vsem domačim poslal srčna voščila za božične praznike, prav kakor bi slutil, da pozneje tega več ne bo mogel storiti. Izrazil je v pismu tudi željo, da bi že rad videl skoraj zopet svoje domače, a božja volja je bila drugačna. Rajni je bil pridren in marljiv mladenič ter povsod priljubljen. Bil je tudi ud Marijine družbe. Dragi Pavle! Počivaj mirno v tuji zemlji, rešen si zemeljskega trpljenja, tvoja duša pa uživa rajsko veselje!

K Sv. Jakobu v Slov. gor. smo dobili žalostno poročilo, da je Jožef Dajčman od domačega domobranskega pešpolka, star 21 let, na tirolski bojni črti bil od sovražne krogle zadet naravnost v glavo in je bil takoj mrtev. Že lani meseca julija je bil na ruskem bojišču precej ranjen, vendar pa je kmalu okreval in se zopet podal na južno bojišče. Vedno je bil navdušen in vnet bojovnik za domovino in ce-

sarja. Kakor njegovi junaški sobojevniki semkaj poročajo, je bil naš Jožek pri stotniji zaradi svojega lepega vedenja in veselega srca jako priljubljen.

Žalostno vest je dobila rodbina Roškar v Pobrežju pri Mariboru. Na južnem bojišču je zadet od sovražne krogle, padel v cvetu svoje mladosti (star 22 let) v izpolnjevanju svoje dolžnosti za cesarja in domovino sin desetnik Janez Roškar. Srčno si je želel še enkrat videti svoje starše in drago mu domovino, a usoda mu ni bila mila. Svojo še tako mlado in junaško dušo je izročil Bogu pri Riftenbergu pri Gorici.

Iz bojišča nam je prišla žalostna vest, da je laška granata uničila mlado življenje vrlega mladeniča iz župnije Sv. Anton v Slov. gor., 21-letnega Ionaca Vršič. Hudo nas je zadel ta izguba, ker je rajni bil vzor pridnega mladeniča, veselje svojih staršev, ponos naše mladeniške Marijine družbe ter vsem nam ljub in drag znanec in prijatelj. Bridka žalost nas navdaja ob misli, da se nam ne vrne nikdar več naš dragi Nacek, katerega smo vsi tako radi imeli in v katerega družbi smo se vedno vsled njegove vedre in šaljive narave radi nahajali. Mirno spavaj, predragi naš Ignac, v nam neznanem tujem grobu in vživaj v nebesih večno veselje, saj si zdaj tam v bližini svoje nebeske Matere in Kraljice, kateri si v življenju bil vedno zvest otrok in udani častilec. Cenjeni rodbini Vršičevi kakor tudi č. g. kaplanu Srečku Vršič, bratu rajnega, pa bođi izraženo naše iskreno sožalje. — Ožaloščeni starši imajo še dva sina v vojni službi in najstarejši, Franc, je bil priča bratove smrti.

Na laškem bojišču je padel Jakob Kovačec, doma od Sv. Andraža v Slov. gor. Padli je bil kot vrl slovenski junak odlikovan z dvema hrabrostnima kolajnama. Rajni je bil član Marijine družbe, vrl cerkveni pevec in zaveden Slovenec ter spoštovan pri vseh, ki so ga poznali.

Blagi Jakob, tam počivaj brez bridkosti, brez ovir in pri Jezusu zavživaj večni pokoj, večni mir!

Desetnik Franc Kelbič, doma od Sv. Marjete ob Pesnici, je bil zadet od sovražne granate na južnem bojišču. Rajni je bil odlikovan z 2 hrabrostnima kolajnama, s srebrno II. vrste in bronasto. Ko se je ta novica raznesla med vojaki, je bil vsak ginjen do solz in reklo se je: Škoda zanj! Bil je sicer male postave, a krepke narave. Izdržal je vsak naval ter se boril mnogokrat kakor lev. V imenu 11. stotnije vam, dragi starši in znanci, izrekam sožalje! Marjin Fras.

Došla nam je iz tirolskih sneženih planjav žalostna vest, da je Ivan Gaišt, doma v Škocjanah pri Cirkovcah, padel, zadet od sovražne granate. Daroval je svoje mlado življenje za dom in cesarja. Bil je pridren fant, zvest cesarju in domovini do zadnje ure. Za njim močno žalujejo mati, sestre, brata in oče, ki se nahaja že 11 mesecev na italijanski fronti. Padli je zapustil pozemeljsko življenje v starosti 21 let. Na veselo svidenje tam gori nad zvezdami, ker on je zaspal junaške smrti. Ivan bođe spaval ta čas, dokler ne bo zapel angelske trobente glas!

Iz italijanskega bojišča je prišlo žalostno poročilo, da je bil od sovražne krogle zadet v trebuh Vinko Horvat od Sv. Ane na Krembergu. Zapušča ženo in štiri majhne otročice. Bil je veliko let predsednik bralnega in pevškega društva. Veliko se je trudil za povzdigo cerkvenega in narodnega petja, posebno veliko je storil za bralno društvo, koder je dostikrat nastopil kot pevec in igralec na odru. Kolikokrat je društvo uprizorilo kakšno igrjo, je skoraj vsikdar imel kakšno ulogo, katero je vsikdar

LISTEN.

Vojni spomini.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Mislil, da je bil ono noč, ko je odhajal tržaški regiment na bojišče, ves doma ostali Trst zbrani k slovesu na kolodvoru. Marsikatero oko se je srčno zasolilo, ko je udarila godba pred pripravljenim vlakom cesarsko himno in je tisočerih, mladih, vojaških src zagrmel zadnji: Z Bogom!

Na vseh kranjskih, štajerskih, in ogrskih postajah, kjerkoli je postal vlak, smo bili od občinstva burno-veselo pozdravljeni in obilno pogoščeni z jedjo in pijačo. V zahvalo za pozdrave in gostitve je naša godba vselej zakrožila par veselih in poskočnih.

Med to res veselo vožnjo sem bil ponosen, da nisem ostal kje doma za pežjo, ampak, da se vozim pred godbo in burnimi klici navdušenja na vojsko, nad — sovražnika.

Hladno, nekako tuje in boječe so nas sprejemali v Galiciji. Na nekaterih večjih postajah ni bilo žive duše razen uradnikov. Zdi se mi, da so ti ljudje že tedaj nekako slutili, da bo vojska za nas ukajoče, pa tudi za nje — krvava svatba.

Celih pet dni smo se vozili z rajanjem v duši, med bogatimi gostitvami za telo. Petega dne, pozno zvečer, v gosti megli in vlivajočem dežju smo izstopili na gališki postaji Zidaczow. Naprej poslani

stotnik našega polka, ki nas je čakal na kolodvoru z vozovi, mi je ošepnil:

„Saperment! V gradu Ljubomirskega bo stanoval štab.“

Beseda — grad! Kako s pritajenim veseljem je mi ogledala srce in želodec. Prepričan sem bil, da nas bo koj po prestopu grajskega praga pozdravila grajska gospi in nežne komtese nam bodo po ondodni navadi ponujale krepilnega čaja.

Med vožnjo od postaje do grada nas je dež tako napral, da smo bili vsi do kože premočeni. Megleni mraz me je potresal po vseh udih, pa nisem bil prav nič nevoljen, saj sem gledal v duhu toplo, lepo opremljeno sobico v gradu in kot vile dvoreče dame. Naš voz je pridrdral skozi mogočna grajska vrata na dvorišče. Tema in gosta megla sta nam še zakrivala grad.

Gospod oberst je kriknil po luči; a živa duša se ni prikazala, da bi nam posvetila in pokazala pot v grad, o katerem sem že med potjo tako sladko sanjal. Čakali smo v dežju na dvorišču in stari je robančil nad grajsko neučejnostjo. Nič ni pomagalo čakanje: luči in grofovskih lakajev ni bilo od nikoder. Zagrabiti smo morali za v vojski najbolj varno palico: Pomagaj si sam!

Po dolgem tavanju in coklanju po blatru smo se vendar pritipali v grad. Vrata so bila na stečaj odprta, a po hodnikih in sobanah je bilo tiho in mirno kot v grobu. . . . Z žepnimi vžigalicami smo svetili in kresili okrog. Vse odprto, vse prazno. Celokupno so bila odprta, a sobe prazne, niti stolca za sedeti ni bilo. Gosta megla se je valila po sobanah in mraz nas je potresal na pohodih skozi prazne — grajske

dvorane. Nobeden ni govoril, le tu in tam je kateri iz jeze in nevolje glasno pljunil. Gospod grajskiak je menda pričakoval našega poseta, pa je tudi skrbno skrnil sebe, grajske dame in celo sobno opremo do zadnjega stolca.

Mokri smo bili vsi, da so nastale luže, kjer je kateri malo postal. Sedaj pa nič suhe preobleke, nič gorkoga čaja in gola tla za posteljo. Klelo in upravičeno godrnjalo se je ono noč iz ust nas vseh, ki sme bili vsi prepričani, da, četudi v vojski, bomo imeli vendar vsaki večer zasluženo, gorko ležišče. Tavalji smo lačni, mokri in premraženi do jutranje zore po odmevajočih hodnikih.

Se le ko se je danilo, so nam prinesli vojaki nekaj vlažne slame za pod glavo. Drugi so pofegli, jaz ne, ker me je preveč majal in otepal mraz. Vsak je trdil, da se je ono noč za življenje nevarno prehladil. Kaj še! Niti domači nahod se ni nikogar pripjel. Oči so me skelele, ker nisem celo noč nič spal in v srcu mi je poganjalo prepričanje: vojska bo nekaj drugega kot Trst. Tamkaj je sicer Bosanec pometal z menoj cesto in nekaj kapljic krvi sem pcedil na konju, imel sem pa vsako jutro svoj zajutrek, bogat obed, okusno večerjo in krono vsemu temu — mehko toplo in gotovo posteljo. V Galiciji, če tudi je posejana z gradovi, vsega tega ne bo, ker je — vojska. . . .

Take sem gruntal in tako bridke korenine so poganjale v mojem razvajenem srcu, ko mi udari skozi odprto okno na uho glas — cerkvenega zvonca. Vem, da mi nikoli prej ali slej ni ljubki glas zvana tako nežno tolažilno zavalčkal v ušesu in srcu kot tokrat, ko sem se čutil tako zapuščenega in osame-

dobro izpeljal. Dragi Vinko! Sedaj ne bomo več slišali tvojega močno donečega glasu ne iz cerkvenega kora in ne raz društvenega odra, zato ti pa želimo, da se sedaj z angelji veselíš in raduješ v svetih nebesih, da z njimi prepevaš ono veličastno angelsko pesem „Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji!“

Ne rezani kamen, ne lavorov šop,
Ne kaže ne pravi, kje njegov je grob.
Le prosta pravljica naj ta ne molči,
Naj prosta pravljica junaka slavi!

Na polju časti in slave sta izdahnili svoji junški duši brata Miha in Jožef Polanko iz Koprivnice. Bila sta spoštovana in vrla mladeniča.

V daljni tujini je našel v boju za domovino dne 4. julija t. l. popoldne ob 4. uri, od sovražne granate zadet, prerano smrt Matija Rajh, doma iz Pavlovec pri Ormožu. Za njim žalujejo neutešljivi starši, brat, sestre, drugi sorodniki ter mnogobrojni prijatelji in znanci. Bil je vzgleden sin in brat, navdušen vojak, zvest prijatelj, živahen družabnik, postrežljiv in prikupljiv. Vsakomur, kdor ga je poznal, bo ostal v prijaznem spominu.

Padel je Al. Voglar iz obč. Winterovec, župnika Sv. Urban pri Ptuj. Bil je pridni, vzoren mladenič, za to čutilo starši in drugi močno njegovo izgubo. Sel je po zasluženosti plačilo k Vsemogočnemu, pri katerem naj izprosi tudi za nas srečno večnost in veselo svidenje nad zvezdami!

Iz Dramelj se nam piše: Stevilo naših vojakov se je zopet skrčilo za štiri. Padli so: mož M. Šelih in fanta Stefan Belak in Alojz Močnik iz Dobja ter fant Janez Preložnik iz Svetelke.

Vsem slovenskim žrtvam boji trajen spomin!

O miru.

Četverosporazum se ni odgovoril na našo mirovno ponudbo. V četverosporazumih državnih zbornicah so sicer ministri govorili zelo odklonilno, toda čakajmo vendar le, če bo tudi njih skupen odgovor tako izpadel. Med tem je namreč že tudi Severna Amerika posegla vmes zaradi miru.

Predsednik Severnoameriških Zveznih držav Wilson je na vse vojskujoče države poslal vabilo, da se naj poljšče prilika, pri kateri bi mogle vse države povedati, pod katerimi pogoji so voljne končati vojsko in kako se hočejo zavezati, da v prihodnje ne pride več do tako strašnega krvoprelitja. Kje in kako se najde taka prilika, je Wilsonu vseeno, toda okolščine bi morale biti take, da vsaka država lahko prostodušno pove svoje mnenje.

Četverosporazum seveda se tudi na ta Wilsonov predlog ni odgovoril. Pač pa je odgovorila naša vlada in zavezniki.

Naša vlada in zavezniške vlade so odgovorile, da z veseljem pozdravljajo ameriški predlog, ker se popolnoma krije s tem, kar smo tudi mi predlagali, namreč da se ustvarijo podlage za trajen mir. Ker Severna Amerika prepušča vojskujočim državam, da same najdejo sredstva in pota za tak razgovor, smatramo mi in zavezniki kot najprimernejšo pot, da se zastopniki vojskujočih držav neposredno in osebno razgovorijo, torej brez posredovalcev. Za to predlagamo v smislu naše mirovne ponudbe z dne 12. t. m., da stopijo zastopniki vojskujočih držav kmalu skupaj v kakem kraju nepristranskega ozemlja. Tudi smo pripravljeni, kakor želi Amerika, da se kar po vojski razgovarjamo, kako bi se v bodoče dale za braniti take strašne vojske.

Švica je poslala na vojskujoče države poslanico, v kateri naznanja, da podpira želje predsednika severnoameriških Zveznih držav. Švica bi bila srečna, ako bi mogla na kak način koli pripomoči do velikega cilja.

Papež je dne 24. t. m. sprejel kardinalski zbor,

lega. Spomnil sem se, da je danes Gospodov dan in glas bronava vabni vernike v hram božji. Urno sem ostavil mrzlo, pusto sobo in hitel za nebesko vabečim glasom zvona. Nekaj streljajev za gradom sem zapazil kapelo, raz katere je zvončkal tako mило tolažilno.

Hram božji je bil poln vernikov, ki so v ponižno klečeči glasni molitvi čakali najsvetejše daritve. Tega pogleda na ta v prahu ponižnosti in srčne udanosti klečeči in moleči človeški roč ne zabim nikdar. Tudi jaz sem zdrknil na kolena in molil z ljudstvom vred vneto-goreče.

Pristopil je k oltarju rimsko-katoliški duhovnik in grla vseh vernikov so zapela tako žalostno donečo poljsko mašno pesem, da so celo mene obilile solze. Dozdeva se mi še danes, da je bilo v isto pesem vito vse gorje tedaj še nepoznane svetovne vojne. Ta sv. daritev, molitev in petje tega ljudstva je podprlo moje po slabo prebiti noči potrto srce z mogočno tolažbo. Pozabil sem na mokro obleko in prazno sobo, ker dozdevalo se mi je, da klečim v slovenski domači romarski cerkvi.

V tem pusto-praznem gradu smo bivali kakih osem dni. Zbili smo si postelje, stole in mize ter se čutili zadovoljno-domače. Obhajali smo tamkaj 18. avgust s sv. mašo na prostem, z veliko paradom in okusno-bogatim obedom. Drugega dne pa smo dobili povelje, nastopiti pohod v prvo bitko . . .

(Dale prih.)

pred katerim je govoril, da se bo naprej trudil in ne bo opešal v delu za mir. Naj bi ga poslušale vse države ter ustavile dogodke, ki uničujejo ljudstva.

To so vsi koraki, ki so se zares storili v zadnjem času za mir. To je uradno pribito. Vse, kar pa več prinašajo listi, so le mnenja posameznih časnikarjev in politikov. In kaj je naše mnenje? Da se bo nit, ki drži do mira, plela naprej. Včasih bo sicer drobneša, včasih debeleša, a utrgala se ne bo več. Mi gremo miru nasproti, toda sedaj še z zelo počasnimi, opreznimi koraki. Spremljajmo mirovna prizadevanja, kakor želijo sv. Oče, z gorečimi molitvami za popoln uspeh.

Rumunsko bojišče.

V Dobruči so bolgarske čete dospete že do spodnjega toka Donave in so zasedle mesti Tulcea in Isaceea (blizu izliva Donave). Naši težki topovi obstreljujejo ruski breg Donave. Sovražnik ima zaseden v Dobruči le še ozek kot ozemlja med Brafo in Isaceo. Rusko in rumunsko paroplovstvo po Donavi je ustavljeno.

Na rumunskih tleh med sedmograško mejo in Donavo in sicer na črti Braila-Rimnicul-Sarat-severovzhodno obmejno gorovje, se je razvila te dni zopet večja bitka. Naši so na več mestih prodri sovražno fronto in prodirajo v severovzhodni smeri proti glavni sovražni obrambni črti ob Seretu, kjer organizirajo Rusi in Rumuni glavni odpor.

Ogromen vojni plen.

Plen, ki so ga v vojski naše armade odvzele sovražnikom, je mogoče določiti le približno, ker je bilo vpljenjeno vojno gradivo čisto uporabljeno takoj zopet proti sovražniku. Navesti je mogoče torej samo število v naše kraje odvedenega plena. Že pred rumunsko vojno je znašal plen daleč naj 11.000 topov z okoli 5 milijoni krogel, 3500 strojnih pušk, okoli poldrugi milijon pušk in karabink in okrog 10 tisoč municijskih vozov. K temu je pristoje še do 14. decembra vračunjeni zelo bogati rumunski plen, in sicer okrog 500 topov, 400 strojnih pušk, 200.000 navadnih pušk in veliko število vojnih vozov.

Rusko bojišče.

Rusi ponavljajo svoje napade posebno na naše karpatske postojanke, a vedno brez uspeha. S temi svojimi napadi bi sovražnik rad kril pošiljanje čet na rumunsko bojišče ob Seretu.

Italijansko bojišče.

Na italijanski fronti, posebno na Krasu, je bil zadnje dni pred Božičem hud obojestranski artilerijski ogenj. Iz izjav vojskovodje generala Borojeviča v listih preveva naše armadno vodstvo upanje na ugoden potek bodočih bojov na Krasu. — V južni Adriji je del našega manjšega brodovja v noči od 22. na 23. decembra uspešno napadel tamošnje italijanske brodovje. Uničili smo tri sovražne ladje, več pa poškodovali.

Naši rušilci v boju z italijanskimi ladjami.

V noči od 22. na 23. t. m. so štirje naši rušilci v Otrantskem prelivu (spodnja Adrija) potopili po topovskem boju dva oborožena stražna parnika. Na povratku jim je zastavilo pot najmanj šest sovražnih rušilcev mogočnejšega in hitrejšega tipa. Naši so predrl sovražno ladijsko črto. Nako je prišlo do srčitega topovskega boja, pri čemer je en sovražni rušilec ostal razbit na bojišču, trije drugi bili zadeti večkrat iz bližnje razdalje in poginani v beg, med njimi en rušilec še mogočnejšega, neznanega tipa. Izmed naših rušilcev je bil eden zadet dvakrat na dimnik, drugi enkrat v zgornjem delu. En mož je mrtev, nobeden ranjen.

Le trdnoverni ostanejo v vojski mirni.

Janez Hajnšek od Sv. Petra na Medvedovem selu piše s tirolskega bojišča č. g. župniku Gomilseku:

Srčen pozdrav iz bojnega polja in se lepo zahvalim za vaše I. družbeno pismo. Prejel sem ga že dne 10. novembra. Odgovorim vam pa na njega danes, ko praznuje god sv. Stanislav, naš patron. Č. g. župnik! Jako me je razveselilo, da se še spominjate v ljubi domovini na nas vojake, ki smo dan in noč pripravljani žrtvovati svoje življenje za njo. Res je in to se pozna najbolj tukaj, da je v prvi vrsti vera potrebna. Vsak, ki vere nima, je podoben blaznemu in je vreden usmiljenja. Takih pa žalibog ne manjka in tudi vojska ne bo zmodrila vseh. Bogu moram biti hvaležen, da me še tako dolgo varuje. In kolikokrat sem že mislil: zdaj in zdaj bo padla ka-

kšna granata preblizu ali celo v mene. Ah On je čuval nad menoj. Kadar so žvižgale in se zarivale pred menoj ob strani in za menoj, takrat sem si samo mislil: Kakor bo božja volja, tako bo in se nisem bal prav nič. Tisti pa, ki nima nič vere, začne rohneti in preklinjati vse, kar mu pride na jezik. A ta, ki ni trden v veri, se začne tresti in skrivati, ako je le mogoče. Le trdnoverni ostanejo mirni. Zauvaljumem se vsem družbenikom za pozdrave in vramam enako srčen pozdrav vsem.

Macedonsko bojišče.

Po poročilu švicarskih listov je četverosporazum sklenil poslati 100.000 mož svežih čet na macedonsko bojišče. Ista poročila tudi pravijo, da se je podal srbski kralj Peter v spremstvu srbskega prestolonaslednika na fronto severno od Bitolja, kjer je imel nagovor na srbske čete, v katerem je rekel, da je zavzet, e Bitolja prvi korak za uresničenje srbskih želj. Na mir se bo mislilo še le takrat, ko bo Srbija očiščena od sovražnika.

Francosko bojišče.

Anglija je poslala v zadnjih dneh šest novih divizij na francosko bojišče. Ker je tudi Francija poslala na fronto nekaj divizij svežih čet, 12 oddelkov novih letal ter 100 novih velikanskih topov, sklepajo francoski listi, da bo pričel novi francoski vrhovni armadni poveljnik general Nivelle s splošno in velikopotezno ofenzivo. Temu nasprotno pa pravijo nemška uradna poročila, da je smatrati veliko bitko ob Sommi za sedaj za zaključeno, ter da pred spomladjo ne bo prišlo na francoskem bojišču do večjih vojnih podvzetij.

Življenjepis novih ministrov.

Grof Černin.

Naš novi zunanji minister grof Černin je star 44 let in se prišteva med najmožnejše avstrijske visoke državnike. Do izbruha vojske z Rumunijo je bil avstrijski poslanik v Bukarešti. Madžari so ga ob vpadu Rumunov na Sedmograško v ogrski zbornici ostro napadali, češ, da ni pošiljal iz Rumunske zanesljivih poročil o tamošnjem položaju pred vojsko. Pozneje pa se je dokazalo, da je grof Černin našo vladu pravilno obveščal. Grof Černin pripada k stari nemško-češki plemenitaški rodbini. Bil je zaupnik rajnega prestolonaslednika Franc Ferdinanda, kateri je pogosto bival kot lovski gost na njegovem gradu Vinar. Grof Černin je odločen katoliški mož, ki posebno rad odpira katoliško časopisje.

Grof Klam-Martinic.

Novi avstrijski ministrski predsednik grof Henrik Klam-Martinic je bil rojen 1. januarja l. 1863. Njegov oče, Rihard grof Klam Martinic je bil nekdanji podpredsednik avstrijske državne zbornice. Novi ministrski predsednik je bil spremljevalec rajnega nadvojvode Franca Ferdinanda na njegovem svetovnem potovanju in se ga je tudi pozneje smatralo kot osebnega prijatelja rajnega prestolonaslednika. Grof Henrik Klam-Martinic je bil izvoljen kot zastopnik veleposestva v češki deželni zbor leta 1894, leta 1902 je bil imenovan za dosmrtnega, nekoliko pozneje pa za dednega člana avstrijske gosposke zbornice, kjer se je pridružil desnicni zbornice. Dolgo vrsto let je bil stalni član delegacij, kjer se je posebno zanimal za vprašanja oborožene sile naše države. Odkar je leta 1909 postal namestnik načelnika kluba konzervativnih veleposestnikov v češkem deželnem zboru, je stopil pri posredovalnem delu tega kluba med Čehi in Nemci opetovano v ospredje. Ko je bil leta 1913 kot naslednik grofa Thuna izvoljen za predsednika desnice, je dobil tudi upliva na parlamentarno politiko. Tako je n. pr. bil poročevalec o kompromisu, ki ga je dogovorila skupna komisija obeh državnih zbornic glede finančnega načrta meseca januarja 1914. V zadnjem času se je živahno vdeleževal prizadevanj, da se v Avstriji zopet upostavi parlamentarno življenje. Odkar je izbruhnila vojska, je opravljal vojaško službo kot kavalerijski ritmojster. Dne 31. oktobra 1916 je postal v Koerberjevem kabinetu poljedelski minister.

Novi trgovinski minister dr. Urban.

Novi trgovinski minister dr. Urban je star 60

let. Rojen je bil v Pragi kot sin nemških staršev. Njegov oče je bil leta 1848 praški župan. Že v priletku 80 let preteklega stoletja se je novi trgovinski minister začel udeleževati narodnostnih bojev med Čehi in Nemci kot zastopnik čeških Nemcev in je igral ter še igra sedaj v teh bojih vodilno politično vlogo. Leta 1911 je postal finančni referent v češkem deželnem zboru. Dr. Urban je bil do razpusta češkega deželnega zbora namestnik deželnega maršala na Češkem. Po očetu je podedoval poldrugo stoletje staro pivovarno in je torej po poklicu pivovarnar.

Minister dr. Baernreither.

Dr. Jožef Marija Baernreither je bil rojen leta 1845 v Pragi. Po vseučilišnih študijah je vstopil v državno službo, kjer je ostal, dokler ni bil leta 1885 izvoljen v državni zbor. V Thunovem ministrstvu je bil leta 1898 trgovinski minister. Ko je Thunovo ministrstvo odstopilo, je bil imenovan za člana gospodske zbornice. Dr. Baernreither pripada nemško-nacionalni stranki, katera ga prišteva med svoje najodličnejše pristaše.

Notranji minister Handel.

Novi minister notranjih zadev Erazem baron Handel je bil cesarski namestnik na Gornjem-Avstrijskem. Ko je notranji minister princ Hohenlohe šel na dopust, se je baronu Handlu poverilo začasno vodstvo notranjega ministrstva. Dobil je nalogo, da izdelava postavne predloge o novi uredbi v Avstriji. Ko je po Stürgkhovi smrti prišel na krmilo Körber, se je baron Handel vrnil na svoje poprejšnje mesto v Linc.

Pravosodni minister dr. Jožef baron Schenk.

Dr. Jožef baron Schenk, sedanjí pravosodni minister je bil tretji senatni predsednik pri upravnem sodišču in je odlikovan z različnimi redovi.

Tedenske novice.

Cesarska dvojica je obhajala Božič na gradu Rajhenau pri Dunaju, kjer je ostala v nedeljo in na božični praznik. Na Štefanovo sta se cesar in cesarica z otroci vred vrnili na Dunaj. V Rajhenauju je bilo za vsakega cesarjevega otroka pripravljeno posebno božično drevesce.

Kako živi in dela cesar Karel I. Cesar Karel vstane vsak dan zgodaj v jutro. V Senbrunu se udeleži sv. maše, nato pa zajutrkuje. Cesarska dvojica se nato v samodreču odpelje v cesarski grad. Letam sprejema cesar mnogokrat že ob 7. uri zjutraj razne dostojanstvenike, ki mu poročajo o tekočih zadevah. Avdijence trajajo mnogokrat od ranega jutra do poznega večera. Tudi cesarica prebije večji del dneva na dvoru in se udeleži obeda ob cesarjevi strani. Po obedu se podasta cesar in cesarica malo časa na sprehod v del vrta, ki je za drugo obinstvo zaprt. Nato dela cesar navadno do 3. ure zvečer. Ako se cesarska dvojica nahaja do 10. ure v cesarskem gradu, večerjata tam. Ako pa se odpeljeta poprej v Senbrun, pa jima tam pripravijo večerjo.

Obleka cesarice Cite za kronanje v Budimpešti je že skoraj končana. Obleka je iz težke bele svile z zlatom pretkana, po vzoru ogrske gala-obleke. Obleka stane 100.000 K. Zunanja sukinja je dolga 4 metre. Obleko za kronanje so cesarici Citi naročile in podarile ogrske plemenitaške gospe. Buimpeštanski krojač za ženske obleke je v soboto, dne 23. t. m., prinesel obleko na Dunaj, da je cesarica Cita poskusi. Pri pleteninah in vezeninah za cesaričino obleko je delalo 14 dni 50 gospoj in več šivilj ter 4 odlični krojaški mojstri.

Šolska sestra Benedikta Zupančič. V Imotskem v Dalmaciji je dne 21. decembra umrla š. sestra Benedikta, rojena Roza Zupančič iz III. reda sv. Frančiška Asiškega. Rojena je bila dne 12. oktobra 1861 v Ljubljani. Pogreb se je vršil dne 23. decembra. N. p. v m!

Prijatelj Slovencev umrl. V Badnu pri Dunaju je v četrtek, dne 21. decembra, umrl bivši srednještajerski deželni in državni poslanec Matija Kaltenegger, star 73 let. Kaltenegger je bil samouk in je obiskoval samo tri razrede ljudske šole, a se je vendar tako odlikal, da je bil več desetletij eden najboljših političnih voditeljev katoliškomišlečih štajerskih nemških kmetov. V državni zbor je bil izvoljen že dne 2. junija 1891, pri naslednji volitvi meseca marca 1891 je bil zopet izvoljen z večino 215 glasov. Njegova najhujša nasprotnika sta bila Karl Morre in baron Rokitsky. V državnem zboru je kot odločen katolik in pristaš konzervativne stranke se potegoval z veliko vneto za versko šolo. Meseca julija 1895 je v državnem zboru v proračunski razpravi odobravala ustanovitev slovenske gimnazije v Celju. Radi tega so ga njegovi nemško-nacionalni neprijatelji pozneje hudo napadali. Kaltenegger je bil lastnik mlina in posestva v Gornji Andrici pri Gradcu. Prijatelju Slovencev svetila večna luč!

Novi vpoklici črnovojniških zavezancev. Črnovojniški zavezanci, rojeni v letih 1879—1872, ki so bili pri prebiranjih spoznani za sposobne za vojaš-

ko službo in ki niso bili na določeni ali na nedoločeni čas oproščeni od vojaške službe, morajo dne 10. januarja 1917 nastopiti vojaško službo. Črnovojniški zavezanci imenovanih letnikov, ki bodo pri naknadnih prebiranjih po 10. januarju 1917 spoznani sposobni za vojaško službo, morajo v 48 urah po prebiranju nastopiti vojaško službo. Vsak vpoklicani črnovojniški zavezanec naj prinese seboj par dobrih čevljev, potrebno volneno perilo, kot nekaj nogavic, robcev, srajc, spodnjih hlač itd., nadalje žlico, višice in nož, kovinasto posodo za jedila in dve kričaji.

Oprostitev mlekarjev. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je vojaška oblast v sporazumu s politično oblastjo oprostila v zaledju v zadnjem času več črnovojniškov, ki so se obvezali, da bodo vsiljali mleko svojih krav vojaštvu ali javnim preskrbovalnim uradom. Tako je bil te dni oproščen črnovojniške službe posestnik, ki ima pet krav in se je zavezal, da bo pošiljal oblasti vsak dan najmanj 10 litrov mleka. Prošnja se napravi potom c. kr. okrajnega glavarstva na c. in kr. vojaško poveljstvo v Gradcu.

Odlikovani Slovenci pri brigadnem topniškem poveljstvu na severnem bojišču: Železni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil četovodja Karel Jenčič, trgovec v Loki pri Zidanem Mostu. Zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: Andrej Mikuž, Črni vrh, Idrija; Valentin Goldnik, Sv. Mihael nad Mozirjem; Florjan Novak, Kalobje; Ivan Ribič, Maribor; Jakob Pernek, Ptuj; Franc Keber, Medana.

Slovenski vjetniki v Italiji. Dobili smo sledečo dopisnico iz italijanskega vjetništva: Voščilo za Novo leto 1917 pošiljamo iz italijanskega vjetništva vsem domačim, znancem in vsem bralcem tega lista. Čepin Martin, četovodja, doma iz Zagorja, Hudovernik Albin, Kosi Ivan, Novak Ivan, Lasbaher Ant., Jožef Kumer, Oslak Franc, Puher Anton, Jurij Veselič, Spegljč Simon, Ronja Rudolf, Šiško Rudolf, Franc Lukman, Franc Ozmeč, Higler Alojz, Klajnshek Ivan, vsi od 87. pešpolka.

Kdo kaj ve? Klančnik Janez, doma iz Smartna ob Paki, se pogreša od 20. avgusta t. l. Imenovan je služil pri dragonskem polku št. 5. 4. eskadron, vojna pošta št. 213, na gališki fronti. Ako kdo kaj ve o njem, se prosí, da naznani to Francu Klančniku, tajniku v Smartnem na Paki, pošta Rečička vas na Paki, Savinjska dolina.

Mrtvi se oglašajo. Jožef Klemenčič iz Savec pri Sv. Tomažu se je po 19 mesecih oglasil iz ruskega vjetništva v guberniji Perm. — Naslednje poročilo bo menda marsikateremu obudilo upanje, da še bo videl svojega dragega, katerega je imel morebiti že za rajnega: Anton Robar, posestniški sin v Levcu, občina Zabljek pri Laporju, je služil pri 26. domobranskem pešpolku, 3. stotniji. Vpoklican je bil o mobilizaciji leta 1914. Zadnje pismo je pisal svojim sorodnikom iz pota v Galicijo, od takrat pa ni bilo mogoče ničesar več izvedeti o njem, ne od Rdečega križa, pa tudi ne od drugih, za to postavljenih uradov. Njegovi sorodniki so ga že imeli za pokojnega. Dne 16. t. m. pa je prišlo pismo na očeta, v katerem piše, da je še zdrav in da se nahaja v ruskem vjetništvu v guberniji Kijev.

Desetletnica v naši tiskarni. Dne 1. januarja 1917 preteče deset let, odkar ima naša tiskarna prvi črkostavni stroj, s katerim se stavi „Slovenski Gospodar“ in „Straža.“ Nekdaj so se morali listi staviti z navadnimi črkami, „na roko“, kar je zahtevalo mnogo več časa in več stavev. Stroj pa črke kar v celih vrstah sproti vliva in je s tem delo mnogo prej končano. S strojem postavi en stavec toliko, kakor trije drugi stavci na roko. Od časa, ko si je tiskarna nabavila črkostavni stroj, se je število „Gospodarjevih“ naročnikov izvanredno povzdignilo. Koncem leta 1906 je štel „Slovenski Gospodar“ okoli 7000 naročnikov. Danes pa je število naših naročnikov že prekoračilo število 30.000. Pri omenjenem stroju je vseh deset let zaposlen stavec gosp. Karel Stržina.

Slepec-organist. V Ernovžu pri Spielfeldu imajo organista Jožefa Hölzl, ki je že od nekdanjega polnoma slep. Hölzl se je v nekem zavodu za slepce naučil igrati na orgle. Župljani so z njim zelo zadovoljni. Letos je slepec-organist prav pridno nabiral za Rdeč križ in vojne namene. Po opravljeni službi na koru je šel navadno na cerkveni trg in v razne gostilne in je tako nabral v kratkem času v dobrodelne namene 1500 K.

Za otroško varstvo in mladinsko oskrbo. Cesarski namestnik grof Clary nam piše: Po zaključku posvetovanj med vpoštevniimi mesti radi ustanovitve štajerskega deželnega mesta c. kr. avstrijskega vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada ter za otroško varstvo in mladinsko oskrbo z zastopniki dunajske centrale vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada je sedaj štajersko deželno mesto pričelo delovati; postavljen je delavski odtsek, ki prične ob enem poslovati in v katerega bo v najkrajšem času izvoljenih še nekaj članov. Predsednik deželnemu mestu je ustavoma vsakočasni c. kr. namestnik na Štajerskem, njegovi zastopniki so vsakočasni deželni glavar, c. in kr. korni (vojaški) zapovednik in c. kr. predsednik višjega deželnega sodišča v Gradcu. Deželno mesto, ki si je stavilo za glavno nalogo, u-

ravnati na Štajerskem skrbstvo za vdove in sirote po vojakah, istočasno se pa tudi v svojem poslovalnem področju baviti v vprašanji, zadevajajoči otroško varstvo in mladinsko oskrbo, se zanaša na uspešno podpiranje od strani vseh krogov prebivalstva in na čislano sodelovanje organizirane in neorganizirane zasebne dobrotnosti. Deželno mesto posluje začasno v prostorih kuratorija štajerskega vojnega sklada, Gradec, Sporgasse 29, telefona št. 3401, in uraduje predpoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5. ure. V prvi polovici meseca januarja se preseli deželno mesto v Bürgergasse št. 2, priključje.

Varujte svoje domove. V zadnjih časih se vedno pogosteje dogajajo tatvine in vlomi. Bodite pozorni! Hiša naj bo posebno ponoči vedno dobro zaprta z močnim zapahom in za vsak slučaj imete še tudi kaj orožja pri rokah. S sosedi se dogovorite, da pridele na čašo znamenje takoj drug drugemu na pomoč. Denarja ne imejte preveč doma. Saj je posojilnica za shranjevanje denarja tisočkrat bolj varna kot domača lesena skrinja.

Slovenska trobojnica v Trstu. Ko se je nedavno mudil cesar Karel v Trstu, ga je z Narodnega doma pozdravljala slovenska (belo modro rdeča) trobojnica. Ob vsej cesti, kjer se je vozil, so ga čakali slovenski okoličani in ga viharno pozdravljali z »Živijo« in »Slava« klici.

Gospodarske novice.

Zaradi deželne doklade na vino je bilo včeraj dne 21. t. m. pri deželnem glavarju grofu Attems posvetovanje, katerega so se udeležili poslanci vseh večjih deželnozbornih strank. Poslanec Ornik se je opravičil, ker se nahaja na počitnicah na Semeringu. Zadeva še ni gotova in se bo vršilo še eno posvetovanje. Občine in okraji, ki še niso odpisali ugovora k centralnim uradom na Dunaj, naj to nemudoma storijo.

Oviran promet z živili. Iz ptujskega okraja se nam poroča, da žandarji strogo pazijo, da ne bi kdo po železnici, z vozom, nahrbtnikom ali v kakih drugih posodi spravil kaj živil iz okraja v drug okraj. Če zelofijo koga, n. pr. volaka, ki je bil na dopustu in nosi seboj kak koveč ali nahrbtnik, ga skrbno preiščejo. Če oko postave sjozna, da ima potnik „preveč“ živil seboj, se mu ista odvzamejo. Na postajah in drugod v okraju zaplenjena živila se pošljejo v Sternal v tamošnje taborišče. Po našem mnenju tako zaplenjenje zasebne lasti in ovirane osebnost prstost ne odgovarja postavnim določilom. Promet, posebno osební, med okraji je vendar prost. Komur se je na ta način zgodila krivica, naj se takoj pritoži na cesarsko namestnijo. Ptujski okraj je bolj zaprt proti nam kakor Ogrska. Izmesjava med okraji je tako še v dovoljenih mejah otežkočena.

Cemu še mlinske karte? Sedaj, ko so vojaške komisije rekviriranje žita že večinoma končale, je izdajanje mlinskih kart popolnoma nepotrebno. Komisije so itak vsakemu posameznemu posestniku natančno odmerile, koliko mu ostane zrnja do nove žetve in koliko ga mora oddati. Mlinske karte so zdaj nepotrebne, ker noben posestnik ne more dati več zrnja v mlin, kot ga ima. In vsak bo moral sam skrbeti, da bo s svojimi zalogami izhajal. Z izdajo teh mlinskih kart je bila dosedaj velika težava, ker mnogi žitni nadzorniki po cele tedne niso vrnili občinam vposlanih mlinskih kart. Nadalje je tudi določilo, da se ne sme voziti na mlin izven okraja, zdaj popolnoma nepotrebno. Kakor izvemo, se je poslanec dr. Korošec v tej zadevi v imenu Slovenske Kmečke Zveze obrnil do cesarskega namestnika grofa Claryja.

Jabolka za Gradec. V mariborskem okraju se rekvirirajo jabolka od prehranjevalnega urada pri c. kr. okrajnem glavarstvu za nakupovalni urad pri c. kr. namestništvu v Gradcu. Jabolka se plačujejo po 50 do 70 v 1 kg in se morajo za to ceno spraviti na postajo, kar je za oddaljene gorate kraje jako otežkočeno. Graško prebivalstvo opozarjamo na to, da je sedaj pri namestnji veliko jabolk na razpolago.

Na Novega leta dan se sme uživati meso. Cesarska namestnija je določila, da se na Novega leta dan sme uživati meso, dasiravno pada ta praznik na brezmesni dan.

Najvišje cene za klavne svinje. Štajersko cesarsko namestništvo razglašá: Ker se dogajajo slučají, ko se svinjski kupci pri nakupovanju klavnih svinj ne ravnajo po uradno določenih najvišjih cenah za klavne svinje, se vnovič opozarja na sledeče najvišje cene, različne za svinje na svinjskih sejnih in različne za prodane svinje v hlevu. Za svinje na svinjskih sejnih veljajo sledeče najvišje cene: Za svinje, kojih živa teža znaša 60—90 kilogramov in ki so namenjene, da se jih odebeli, kilogram žive teže po 6 K 12 v, za debele klavne svinje ne glede na težo, kilogram žive teže po 6 K 94 v in za mesne svinje, težke več kakor 40 kilogramov, kilogram žive teže po 4 K 80 v. Pri prodaji na hlevih pa veljajo sledeče najvišje

cene: za svinje, kojih živa teža znaša 60—90 kilogramov in ki so namenjene, da se jih odebeli, kilogram žive teže po 6 K, za debele klavne svinje ne glede na težo kilogram žive teže 6 K 80 v in za mesne svinje, težke več kakor 40 kilogramov, kilogram žive teže po 4 K 70 v.

Najvišje cene za kavo. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa, da je trgovcem strogo prepovedano prodajati prežgano kavo za višjo, kakor uradno določeno ceno. Cena 8 K za 1 kg prežgane kave se ne sme v nobenem slučaju prekoračiti. Nadalje je trgovcem strogo naročeno, da morajo kavo vsakomur prodajati, ki se izkaže z veljavnimi kavinimi kartami. Pripomni se, da je veljavnost kavinih kart, ki so bile prvotno veljavne od 23. decembra 1916, podaljšane do 20. januarja 1917.

Južine so prepovedali. Koroška deželna vlada je prepovedala dajati poslom in dninarjem običajni južini ali malci. Dajati se jim sme samo enkrat na dan južino. Tudi se ne sme kruha komu v poljubni množini predložiti. Na mesec se sme uporabiti na Koroškem za težke delavce 11 kg žita ali 9 kg moke.

Tobak pomešan z brezovim listjem. Tobačna uprava bo prodajala začeni z novim letom tobak za pipe in tobak za cigarete slabše kakovosti, katerega bo pridjana ena petina brezovega listja. Tobačna uprava upa na ta način odpraviti pomanjkanje tobaka slabše kakovosti.

Cene za dalmatinska vina. V Dalmaciji se plačuje za vina pri vinogradnikih K 3.25 do 3 K.50 1 liter.

Brezplačni cepiči. Iz svojega vrta v Begunjah na Gorenjskem oddajam, dokler je kaj zaloge, brezplačne cepiče od sledečih vrst: Hruške: Dillyjeva maslenka (ne Dielova!), izvrstna debela hruška, po obliki podobna Dielovski, zelo rodovitna, lepe rasti; ne potrebuje posebno zavetne lege, zori začetkom oktobra in traja do sredi istega meseca. Krasna ržna hruška, ki se dobro plačuje. — Lectierovka, zori v drugi polovici novembra do decembra. — Nova Fulvija, zori v drugi polovici novembra do decembra. Je ne morem dovolj priporočati. — Josipina mehelska. Te štiri vrste uspevajo na visokem debelu skoraj bolje kakor na prtiličnem. Kdor jih hoče imeti pa prtilične, naj jih cepi rajši na divjak kakor na kutino. — Društvenka, je za prtilično drevje cepiti na kutino. Letos je 16letno visokodebelno drevo prvič dobro obrodilo. Sad je bil srednje debel, pa izvrsten. — Jabolka: Jonathan, krasna ameriška vrsta, žal, da imam od nje prav malo cepičev. G. Janc. občinski tajnik v Radovljici, je tudi pred 4 leti posadil nekaj visokodebelnih dreves. Morebiti bi on lahko oddal kaj cepičev. — Ontario (ameriška vrsta), zori od konca februarja do maja. — Londonski peping, zori od konca februarja do maja, včasih se dobro drži celo do junija. — Jaquin (izgovori: žaken), najbolj pozno izmed vseh jabolk. Užito je še le maja in trpi do poznega poletja. Izvrstno je tudi za kuhno. Pred 16 leti posajeno visokodebelno drevo je imelo letos 102 kg sadja. — Kdor želi cepiče, naj se obrne na naslov: Gospa Ernestina Oman, učiteljica v Begunjah na Gorenjskem.

Lepo sadno drevje se dobi iz drevesnice kmet. šole na Grmu (pošta Novomesto), in sicer visoko in prtilično drevje najbolj priznanih vrst. Cena visokim jablanam po 1.20 K do 1.50 K, visokim hruškam po 1.40 K do 1.70 K, prtiličnim jablanam in hruškam po 2 K. Naročila se izvršujejo proti povzetju.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu ni bilo v pretekli dobi nobene kupčije s štajerskim hmeljem in cene 110—130 K za 50 kg so bile samo na papirju. Avstrijske pivovarne bodo hotele dobiti 200—250 met. stotov rumunskega ječmena, katerega so naše čete zaplenile v zasedeni Rumuniji. Hmeljski prekunci držijo svoje hmeljske zaloge, ker računajo, da bodo hmeljske cene začele narasčati, kakor hitro dobe pivovarne dovolj rumunskega ječmena.

Zagrnite mlade cepljene trte. Radi mokrotnega vremena dosedaj skoro ni bilo mogoče mlade cepljene trte v vinogradih in trtnicah zagrebsti, da bi bile zavarovane pred mrazom. Kdor še tega dela do sedaj ni opravil, naj stori to še prej, predno bo zapadel sneg. Nič ne škoduje, če se k trti nasiplje mokre prsti, glavno je, da je cepljeni del trte zakrit s prstjo.

Cene za les. Dunajska zveza avstrijskih velikih lesnih trgovin je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlodi (smrekov, jelov, borov le.) 50—55 K, hlodi (bukov, hrastov in sploh trdi les) 100—110 K, hrastove, ali bukove debele deske (platnice, podnice) 240 K. Otesani ali oglati zagan les (smreka, jelka, bor) 70—90 K bukov, hrastov 235—245 K. Na Češkem in Moravskem so lesne cene povprečno za 18 do 22% višje, v Galiciji pa za 12 do 15%. Za Štajersko so določene sledeče lesne cene: Mehki hlodi neotesani 40—55 K, trdi 55 do 100 K, mehke deske 90—110 K, oglati ali otesani mehki hlodi 80—110 K, trde deske 120 do 200 K. Cene za les narasčajo, blaga je prav malo, popraševanje zlasti po deskah, ki jih rabi vojaška uprava za izdelovanje lesnih zavojev za municijo, pa skrajno živahno.

Lesne cene v Nemčiji. Na vseh večjih nemških lesnih trgih je bilo popraševanje po deskah, ki jih rabi vojaška uprava za municijo, zelo živahno. Cene za deske manjvredne kakovosti so sedaj višje, kakor so bile še pred tedni za deske, ki so jih rabili mizarji za izdelovanje pohištva. Cene za neotesan les so istotako zelo poskočile. Za kubični meter neotesanega mehkega lesa so plačevali po 36 mark, v lanskem letu samo 18 mark. Za kubični meter neotesanega mehkega lesa v hlodih, kakor jih rabijo v rudnikih, so plačevali v gozdu po 25 mark. Za deske-platnice ali podnice iz bukovega lesa so plačevali 100—110 mark za kubični meter. Nemška vojaška uprava gre kmetom, ki spravljajo les iz svojih gozdov, zelo na roko. Taki kmetje so navadno oproščeni od vojaške službe in tudi dobijo brezplačno ali pa proti prav malenkostni odškodnini pripravo od vojaške uprave.

Les za zgradbe dobiva Angleška v prvi vrsti na Ruskem, leta 1903 od vsega potrebnega lesa 23 odst., leta 1910 pa že 47%. Tozačevni odstotki Unije in Skandinavije so se znižali od 33 na 26 in od 33 na 25%. Zato skrbi Anglijo pred vsem prostost dohoda do Arhangelska. Velikanske pokrajine so tam gori pokrite z gozdom; samo v okrajih Arhangelsk in Vologda ga je 76 milijonov desjatín, od teh jih je 72 milijonov državna last. Ker je desjatina dobrih 109 arov (pri gozdu), pokriva samo ta les prostornino naše monarhije in še 15 Kranjskih zraven.

Za napeta čreva in zabasane vetrove. Na poldrug liter dobre droženke deni 30 gramov prsnega korena (inula helenium), 30 gramov janeža, 30 gramov korijandra, 30 gramov sene, 30 gramov gnajakovega lesa in 200 gramov velikih rozin. Vse mora biti na drobno zrezano, iz rozin poberi peške. Postavi za 14 dni na zapeček, potem odlij tekočino in jemlji predpoldne in zvečer po eno žlico na žlici vode. Ako uživaš te kaplje mesec dni, se ti bo uredila prebava in bo napetost izginila.

Kri se ustavi. Stolei breskova jedra v prah in zmešaj z beljakom; ta obliž se strdi in kri hitro ustavi.

Razne novice.

Zmrznil. Odvetnik dr. Schiefer se je v Krkonosih na saško-češki meji zadnje dni prejšnjega tedna zašel in je blodil tako dolgo po gozdovih, da je zmrznil. V nedeljo, dne 17. decembra, so ga našli mrtvega.

Plaz zasul tri osebe. Vsled neprestanega deževja v zadnjem času se je pri Trbižu na Koroškem dne 18. decembra ponoči odtrgal kos hriba in zasul gosposkarsko poslopje in hišo, v kateri so spali Ana Benedičič in njena dva otroka v starosti 2 in 6 let. Vse tri osebe so našle smrt pred plazom. Mož Ane Benedičič se nahaja na bojišču. Zasuta sta tudi bila 2 konja, 2 kravi in 1 telica. Škoda znaša več kakor 15.000 K. Kljub naglemu in napornemu delu niso mogli ničesar rešiti.

Vol snedel za 1600 K papirnatih bankovcev. Kmetica Frančiška Latal v Hromu na Češkem je prodala kravo za 1600 K. Podala se je v hlev, da bi papirnat denar še enkrat dobro preštela. Komaj je začela šteti, jo je poklicala sosedinja iz hleva, da jo vpraša nekaj važnega. Kmetica je v naglici pustila denar na tleh in je zapustila hlev. Ko se je zopet vrnila v hlev, je vol, ki se je bil med tem časom odtrgal od jaslí, požrl skorodane vse papirnat bankovce.

Italijani slavijo morilca. Na vseučilišču v Rimu so dne 21. decembra v navzočnosti treh državnih podtajnikov in mestnega načelnika, obhajali smrtni dan morilca Oberdanka. Slavnostne govore sta imela predstojnik vseučilišča profesor Tonelli in bivši Avstrijec, tržaški žid Bürzel-Barzilai. Oba sta navduševala zbrane, da se mora Italija tako dolgo boriti z Avstrijo, dokler ne bo Trst prišel v laške roke. Oberdank je, kakor znano, leta 1852 v morinem namenu z nožem napadel v Trstu našega rajnega cesarja. Fej takim podlostim!

Usoden dopust. Črnovojniki Mihael Mline iz Griven, župnija Fara na Kranjskem, je služil pri 17. pešpolku na tirolski fronti ter šel na 14dnevni dopust. V Kočevje je došel s boznim večernim vlakom. Napotil se je peš domov, ker so bile gostilne najbrž že zaprte, a je med potjo omagal in zadet od kapi umrl. Prepeljali so ga v mrtvašnico v Banjaloki.

Nad 3 m debel sneg. Prijatelj nam piše dne piše dne 15. decembra iz italijanske fronte: Na naših obmejnih alpskih gorah nam je zapadel nad tri metre debel sneg. Začeli smo delati v snegu snežene predore. V par dneh bo delo gotovo in potem bomo imeli lepe hodnike pod snegom. Nepopisna snežena burja, ki je brila cele tri dneve, je sedaj nekoliko ponehala. Božične in novoletne pozdrave pošilja Fr. Bečan.

Dopisi.

Maribor. Dne 17. decembra zvečer je vlak povozil infanterista 47. pešpolka Janeza Wurzinger. Nesrečnej je hotel na tukajšnjem kolodvoru pred vozom lokomotivo preko proge. Lokomotiva pa ga je zgrabila in dobila pod se. Wurzinger je bil takoj mrtev.

Maribor. Na zvonikih tukajšnje bazilike Matere Milosti so spet popravili stolpni uri, kateri smo

za več mesecev pogrešali. V Mariboru je sploh premalo javnih ur, ki so občinstvu mnogokrat res nujno potrebne.

Sv. Peter pri Mariboru. Pretekli teden smo šle kot nekdanj Kristusovi učenci po dve in dve, od hiše do hiše, v imenu naše ljube domovine agitirat za 5. vojno posojilo. Pač so bile poti slabe, vreme mrzlo, in neprijazno, toda vsi ti temni oblaki so se razpršili in izpremenili v solnčni dan ob preveliki ljubeznjivosti, s katero so nas sprejeli naši dobri, pridni slovenski št. Peterčani. Kolika požrtvovalnost, kako živa vera in nežna ljubezen nas je pozdravljala na vsakem pragu! Akoravno je podpisala že obična sama veliko svoto in so tudi posamezniki vložili pri domači posojilnici že več tisočev, a vendar so še našli skoraj pri vsaki hiši toliko, da so zopet podpisali za svoje ljube otroke. Pa še celo na šolsko kuhinjo niso pozabili poleg tega, dasiravno so zanj že lejo poskrbele dobre mamice. Bog Vas ohrani in Vaše ljube na bojišču in koderkoli!

Sv. Jakob v Slov. gor. Tukajšnji rojak Dominik Gornik od 47. pešpolka, 13. stotnije, se je vrnil iz Rusije kot invalid in se nahaja sedaj v Eggenbergu pri Gradcu. Piše nam, da je zelo vesel, da lahko po dolgem vojnem vjetništvu zopet čita „Slovenskega Gospodarja.“ Pozdravlja vse Jakobčane.

Sv. Jurij v Slov. gor. Dne 16. decembra je umrl mogoletni cerkveni ključar in bivši župan na Malni, Janez Krautič, v visoki starosti 86 let. Kako priljubljen in spoštovan je bil rajni pri ljudstvu daleč naokrog, je pričala mnogoštevilna množica zbrane ljudstva pri njegovem pogrebu. Pokopan je bil v spremstvu treh čč. gospodov duhovnikov. Rajni je imel čudovito dober vid, v svoji visoki starosti ni nikoli rabil očal pri čitanju ali pisanju. Bil je tudi izkušen domači živinodržavnik ter ga bo marsikateri živinorejec močno pogrešal. N. v m. p.!

Hoče. Katoliško bralno in gosposkarsko društvo v Hočah priredi s pomočjo Dekliške Zveze dne 1. januarja 1917 ob 3. uri popoldne po večernicah in ob 7. uri zvečer v prostorih g. Vodenik (prej Rojko) igro „Marijin otrok sem“, čigar čisti dobiček je namenjen v vojaške namene. Pridite!

Hoče. Kmečka hranilnica in posojilnica v Hočah sprejema še nadaljne podpise za V. avstrijsko vojno posojilo.

Kapela pri Radgoni. Telefonist Alojz Križanič od 87. pešpolka je bil odlikovan zaradi svojega hrabrega obnašanja pri telefonski službi s srebrno kolajno II. razreda. Bil je ranjen pri južnotirolski ofenzivi in se sedaj zdravi na Dunaju.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Predno se poslovimo od leta 1916, se ozmimo nekoliko nazaj, kaj nam je prineslo. Da je bilo več solz, kakor radovanja, več tuge in bridkosti, kakor veselja, se razume samoposebi, ker je bilo vojno leto. Tudi letos je zopet precejšnje število vojakov iz naše župnije dalo življenje za domovino in za nas. Bog jim naj poplača njihovo požrtvovalnost in tolaži prizadete družine! Kar pa je vse župljane navdalo z enako bolestinimi čuvstvi, kakor bi jih zapuščali najljubši prijatelji, je bilo slovo od naših posvečenih zvonov sredi meseca novembra. Globoko so v nedeljo, dne 12. novembra, najpoprej segle v srca poslušalcev poslovilne besede o naših zvonovih iz ust vlč. g. župnika Josipa Weixla. Milo nam je bilo pri srcu, ki smo isti dan na večer dolgo v noč poslušali zadnjikrat ubrano torjančenje poslavljajočih se zvonov. Neverjetno se nam je zdelo, da bodo kmalu morda za vselej umolknili, kakor bi bili užajeni, da nismo vsikdar dovolj poslušali njihovega glasu. In v sredo, dne 15. novembra, se je domača duhovščina, učiteljstvo, šolska mladina in obilo ljudstva zadnjič zbralo okoli treh manjših naših zvonov, ki so prejšnji dan popadali iz stolca, kakor smrtnozadeti vojščaki na bojišču. Oglevali smo si jih ter prebirali njihove pomenljive napise: Najmanjši iz leta 1797, težek 220 kg, nosi samo ime svojega mojstra Salezija Felta iz Gradca. Drugi je 335 kg težek, iz leta 1874, ima napis: „Zvonovi zvonite, k molitvi vabite!“ Vili ga je Dencelj v Mariboru. Na tretjem, 700 kg težkem „opoldanskem“ zvonu smo brali imena sodobnikov in lvarov: „Kramberger Lovro, župnik. Jakob Maks, knez in škof. Ivan Farkaš, predsednik cerkvenega odbora. Denceljovi sinovi v Mariboru v letu 1874.“ Potem ko so bili ti 3 zvonovi fotografirani, so jih dekleta kar najboljše okinčala s cveticami in vencí, kakor tudi voz, katerega so jih naložili. To še nas je bolj živo spominjalo, da zdaj gredo za našimi mladeniči in močlji ti bronasti rekruti za čen med bojiščem.“ V stolpu nam je ostal le še veliki zvon kot najstarejši in za službo božjo najpotrebnejši. Ko se je čednjč ta oglasil iz svoje samote, svojim bratcem deli na vozu v slovo in se je začel voz z njimi pomikati v smeri proti kolodvoru, se je marsikatero oko porosilo v solzah, želeč jim uspehov v njihovi novi službi ali pa skorajšnje zopetne vrnitve.

Ljutomer. Kolajno za 40letno zvečiaslužbovanje so dobili vinogradni delavci admontskega zavoda in sicer: Vogrinec Anton, Železna vrata št. 1, Viber Neža, Železna vrata št. 3, Katarina Prašiček, Železna vrata št. 14, Janez Novak, Nunska vrata št. 38, Peter in Ivana Strah, Zbigovo, št. 56. Zanes izvanreden slučaj dolgega in zvestega službovanja pri enem gosposkarju.

Ključarovi na Murskem polju. Na severnem bojišču je bil odlikovan za izredne zasluge pred so-

vražnikom vrli narodnjak g. Franc Vrtnjak iz Ključarovec na Murskem polju, z zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetlinje.

Malanedelja. Tukaj je bil tri nedelje zaporedoma ogenj. Vsakokrat ponoči. Zadnja nedelja je bil ogenj pri Matiju Andraškoviču, p. d. Hanželek. Na domu sta dva stara človeka. V najhujšem ognju se stari Hanželek poda v hišo, baje po čevlje in denar, dasiravno je bila hiša cela v plamenu. Sedaj pa skoči za njim orožniški stražmojster Aleš Tomaž, ga zgrabi in potegne iz gotove smrti. Našel ga je nezavestnega sloneti v lopi. Takoj po njegovi rešitvi se je udrl strop. Stražmojster je bil v smrtni nevarnosti.

Urešnjevec. Umrla je v torek, dne 5. t. m. blaga Jozefa Gaberc. Rajna je bila vzgledna slovenska in katoliška gospodinja in mati. Svoje otroke je vzgojila v strogo krščanskem in slovenskem duhu. Čavala je stare slovenske navade: molitev in pošteno vedenje svoje družine. Malo pred smrtjo je vžela vsaj eno v selje zdajne vojke: zagledala je sina Alojzija, ubeglega iz Rusije. — Pokopal je dobro mater sin c. g. Martin Gaberc, kaplan v Rjebenburju v spremstvu domačega g. župnika. Pokojnici s ena ve na luč!

Makole. Dne 20. decembra je po daljši in mučni bolezni umrla v 59. letu svoje starosti blaga gospa Barbara Mušič, soproga tukajšnjega usnarja in posestnika. Svetila ji večna luč!

Poljč ne. V soboto, dne 9. decembra zjutraj smo z žalostnim srcem poslušali zadnjikrat milodoneče, ubrane glasove potrkanja zvonov cerkve Sv. Križa. Poslavljal sta se od nas veliki in mali zvon, kot dodatek pa veliki zvon iz cerkve sloveče Marije Lubičenske ter mali zvonček mirovdvorske kapelice. 32 let sta čas zvonova spremljala v veselih in žalostnih dneh. Sedaj pa ob dneh te strašne svetovne vojne, z približno 100 možmi in mladenci, izmed katerih jih je že čez 20 na raznih frontah darovalo življenje za domovino, romata za »dom med bojni grom«. Njegovemu Veličanstvu, priljubljenemu vladarju Francu Jozefu I. in tukajšnjemu naredniku Janezu Pahole, padlemu ob Soči, sta zvonila zadnjikrat mrtvasko pesem. Veliko je bilo naše veselje, ko smo jih ovenčane leta 1884, slovesno vzdignili v no. o cerkev, toda se večja je sedaj naša žalost, ko se poslavljaljo od nas. Vse za vero, dom, cesarja, za cesarja blago kri!

Sv. Florijan ob Boču. V soboto, dne 16. dec., st. bila ob 8. in 11. uri ponoči pri Stefancosovih oba psa silno divja. Drugo jutro so našli kramp blizu hiše. Kaj je bilo? Na Gajcu so tatovi udri pri Gajskih, davili deklo, pobili šipe, odnesli 60 K, nekaj obutja in obleke. V rogački fari pa so vlomili pri Kamenšekih. — Čemu udara zvonova žalostna pl. t? Izdahnili je vojak Simon Goričan na Ložnem. Na dopustu se je prehladil in je bil dne 19. decembra pokopan. Naj počiva sladko v zemlji domači!

Konjice. Naši Mohorjani so zbrali za goriške begunce 89 K.

Konjice. V nedeljo, dne 17. dec., je umrl nagle smrti v 45. letu svoje starosti g. Ivan Clarici, ravnatelj posestve kneza Hugona Windischgrätz. Svojo službo kot ravnatelj je zvesto opravljal 20 let. Poleg tega si je dobil veliko zaslug za ves konjiški okraj kot večletni načelnik kmetijske podružnice konjiške. Zapušča vdovo in tri nepreskrbljene otročice. Rajni g. ravnatelj, rodom Dolenjec, je bil izrazita osebnost, užival je vsled svoje možatosti in svoje gospodarskekušnosti splošen ugled. N. v m. p.!

Cadram. Naš kraj je nekako samostanski ali puščavniški postal, odkar se nam je (18. oktobra) odvezlo večino zvonov. Vzelo se nam je 90% teže. Vsi naši harmonično-melodično ubrani 6 zvonovi nove župnijske cerkve so bili odvzeti.

Kalobje. Dne 21. nov. 1916 je po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal Radeckijev veteran v 84. letu svoje starosti Ignac Kukovič, stari stric preč. g. Frica Kukovič, župnika na Doberni. Naj v miru počiva!

Celje. Mestni magistrat je sklenil, da bo po Novem letu urejena prodaja sladkorja za mestno prebivalstvo na način, kakor je sedaj urejena prodaja kruha in moke, ki se je dosedaj baje dokaj dobro obnesla. — Dr. Gviđon Serbec, sin tukajšnjega odvetnika dr. Josipa Serbec, sedaj v vojaški službi, bo po končani vojski premestil svojo odvetniško pisarno iz Ormoža v Celje.

Celje. Dninarica Ana Serbec v Storah se je dne 14. t. m. za kraško časa odstranila iz kuhinje in je pustila tam štiriletnega sinčka Lojzeka samega pri štedilniku. Sinček se je preveč približal ognjišču in si je vлил cel lonec kropla po telesu ter se tako požgal, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Oče ponesrečenega otroka je na bojišču.

Galicija. Dne 20. novembra je tukaj umrl Jozef Videnšek, fant, star še ne 15 let. Bil je še otrok, a vreden, da se ga spominja „Gospodar.“ Bog je dal Jožetu bistro glavico, zraven pa nad vse dobro srce, vsi njegovi vzgojitelji so stavili nanj velike nade. Mladeniške organizacije v Galiciji se je takoj v začetku oklenil z vsem ognjem svoje mlade in nepo-

kvarjene duše. Upali smo, da bo Jožek enkrat odličen vodja gališke mladine na vseh poljih. Žal, da je podlegel nenadni bolezni; preden so mogli bolezen prav spoznati, je bil že mrtev. Ob odprtem grobu je domači kaplan č. g. Jarh govoril Jožeku vpričo ne navadno mnogoštevilnih žalujočih ganljivo slovo. Dobri, blagi Jožek, kako lepo si služil Gospodu ob oltarju kot ljubeznivi ministrantek, sedaj mu pa služiš pred nebeškim prestolom. P. v m.!

Smartno ob Paki. Oj težka pot, o tožna pot, ko od srca srce se loči. . . Tako smo se ločili dne 14. t. m. od predrage nam Lize Letonje, hčerke, oziroma sestrice, ugledne kmetijske rodbine v Skorncu. V cvet u svoje mladosti, še le v 19. letu, je po kratki, komaj teden dni trajajoči bolezni, po sprejemu sv. zakramentov, vdano zaspala v Gospodu. Bila je vzgled mladini in zato priljubljena pri vseh, kar je pokazal tudi njen pogreb, ki so se ga udeležili ljudje kljub deževnem vremenu v obilnem številu. Domači č. g. kaplan je imel ganljiv in tolažilen govor ob odprtem grobu. N. p. v m.!

Trbovlje. Dne 31. decembra priredi ob 3. uri popoldne telovadni odsek Orel skupno z Dekliško Zvezo večjo prireditev. Vspored: 1. Igra prvokrat dekliški tamburaški odsek. 2. Burka s petjem v treh dejanjih in dve spremembi „Lumpaci Vagabund.“ 3. Med prosto zabavo tamburata dekliški in orlovski tamburaška odseka, posamezno in skupaj, licitacija, šaljiva pošta itd. Vstopnina: sedež na galeriji 1.20 K, parterni sedež I. vrste 1 K, II. vrste 80 v, stojišče 50 v. Pridite, ker je čisti dobiček namenjen v prid Rdečemu križu. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 28. dec.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 27. decembra.

Uradno se razglša:

Vzhodno bojišče.

Armađna fronta generala-feldmaršala pl. Mackensena: V Veliki Vlahiji se razvijajo boji ugodno kljub temu, da stopajo v boje precejšnja ruska ojačenja. Ob spodnjem toku reke Calmiciatujul smo pridobili ozemlja. Južnozahodno od Rimnicul-Sarat so predrle čete generala plem. Falkenhayna v petdnevni bitki močno utrijene sovražne postojanke v širokosti 17 km. Od 22. decembra je bilo tukaj vjetih 7600 sovražnikov, večinoma Rusov, ter volenjenih 27 strojnih pušk. Sovražna izguba na mrtvih in ranjenih je izvanredno velika.

Rusko bojišče.

Fronta generalnega polkovnika nadvojvode Jozefa: V obmejnem prostoru vzhodno in severovzhodno od Kezdivasarhelyja povečano bojno delovanje. Sicer pri visokem snegu in mrazu samo praske in topovski ogenj.

Fronta maršala bavarskega princa Leopolda: Severozahodno od kraja Zalošče so avstro-ogrski oddelki pri uspešnem poizvedovanju vjeli 34 mož in uplenili 2 strojni puški.

Italijansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Albansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Namesnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 27. decembra.

Rumunsko bojišče.

Tudi podonavska armada je po zavzetju močno utrihjenih vasi vdrla v sovražnikovo fronto in ga je prisilila k umikanju v dalje proti vzhodu pripravljene postojanke. Boji so bili srđiti. Za uspeh se imamo zahvaliti izbornemu vodstvu in popolni vstrajnosti čet.

Krvave sovražnikove izgube so zelo velike. Od 22. decembra je pustil sovražnik skupno 7600 vjetnikov, 27 strojnih pušk in 2 mñska metalca v rokah devete armade. Skupno število vjetnikov znaša pri podonavski armadi čez 1300 mož.

V Dobruči smo pri napadanju obmostja pri Mačinu napredovali. Zračne ladje in zrakoplovne skupine so z uspehom napadle za hrbtom sovražnika važne železniške in pristaniške naprave.

Cesar in cesarica v Budimpešti.

Dunaj, 27. decembra.

Cesar in cesarica sta danes zjutraj z velikim spremstvom odpotovala v Budimpešto k slavnostim kronanja. Vladarsko dvojico spremljajo 1. najvišji

dvorni komornik knez Montenuovo, 2. najvišji dvorni komornik grof Berchtold in generalni pribočnik princ Lobkovic.

Zopetna prebiranja.

Iz Dunaja se poroča, da se bodo za črnovojniške letnike 1898 do vključno 1892 vršila v času od 15. januarja do 5. februarja 1917 zopetna prebiranja.

Velik sneženi plaz.

Velik sneženi plaz je na Tirolskem petkrat zaporedoma zasul vas Rabenstein. Devet hiš, 11 oseb in mnogo živine je zasute. Skode je četrt milijona kron.

Listnica uredništva.

Nova cerkev: Ako imate glede postopanja dotične trgovine v zadei sladkorja popolne in neizpodbitne dokaze, pritožite se na c. kr. okrajno glavarstvo. — Za mnogobrojna noveletna voščila se vsem vojakom, naročnikom in dopisnikom prav iskreno zahvaljujemo. Vredimo vsem našim prijateljem najopetno voščilo za Novo leto.

Loterijske številke.

Gradec, dne 20. decembra 1916: 10 66 89 78 71
Linc, dne 23. decembra 1916: 13 6 66 14 79

Kdo kaj ve?

Martin Dobroc, pešec pešp. lra št. 87, 16. stotaje, 23 let star, rojen za Ljubnem, okraj Celje, je bil od 16. do 12. grudnia 1914 v Srbiji vjet in se sedaj najbrž nahaja v Italiji v vjetništvu. Njegov tovariš so prebrali, da poročajo očet Francetu Dobroc, kmetu v Teru, pošta Ljubna v Savinjski dolini proti plačilu o sedajem bivaliču Martinovem.

Vsako množico različnih vreč kupi veletrgovina Antoa Kolens v Celju. 899

Lepa žrebica je na prodaj pri Sv. M. k avžu haš šter. 29 pri Mariboru. 890

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želi „srečno novo leto“.

Alojzij Zorčič,

881 posestnik valčnega mлина na Bregu pri Ptujju.

Išče se

viničar

s štirimi delavskimi močmi. Naslov: Bregar, Maribor, Gosp. ulica 16. 818

Kupujem

kostanjev in hrastov les

v celih vagonih po najvišji ceni. Ponudbe na naslov Jos. Osolin, Laški trg, Štajersko. 794

Ivan Ravnikar

Na debelo! trgovina specerijskega kolonijalne ga blaga barv in zaloga mineralnih voda Na drobno!

Celje-Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen kumno janež pristna strđ in vosek.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in pohvalnih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala. Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se prepričal, da res pomagajo, vam izrakam lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerejem. Presim, pošljite mi spet svinjskih kapljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S posravnem Ivan Škorjanc. Srednja vas, dne 6. avgusta 1916.

Blizaje se veliki dnevi sreče!

V času do 1. febr. 1917 izrebrani bodo glavni dobitki sledečih izbranih srečk:

Novih srečk Avstrij. rdečega križa 300.000 in 500.000 K
Turških srečk . 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
3% zemljiških srečk iz l. 1880 90.000 in 90.000 K
3% zemljiških srečk iz l. 1889 60.000 in 100.000 K

17 žrebanj vsake letel Svota glavnih dobitkov l. 1917: 3.230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7.— oziroma K 3.75.
Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju neizrebranja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročilom! Srečkovo zastopstvo 16, Ljubljana. 490

KOLENDAR ZA LETO 1917.

Januar		Februar		Marec		April		Maj		Junij	
P 1	Novo leto	Č 1	Ignacij, sk. m.	Č 1	Albin, skof	N 1	6. post. (cvetna)	T 1	Filip in Jakob	P 1	† Kvat. Juvencij
T 2	Ime Jezusovo	P 2	Svečnica	P 2	† Kv. Simplicij	P 2	Francisek Pavl.	S 2	Atanazij, sk.	S 2	† Kvat. Marcelin
S 3	Genovefa, dev.	S 3	Blaž, skof	S 3	† Kv. Kunigunda	T 3	Abundij, skof	Č 3	Najdba sv. križa	N 3	1. pob. Sv. Trojica
Č 4	Tit, skof	N 4	1. predp. Veron.	N 4	2. postna Kazim.	S 4	Izidor, skof	P 4	Florijan, m.	P 4	Kvrin, sk.
P 5	Telesfor	P 5	Agata, d. m.	P 5	Agapeta	Č 5	† Vel. četrtek	S 5	Pij V., papež	T 5	Bonifacij sk. ●
S 6	Sv. Trije Kralji	T 6	Doroteja	T 6	Fridolin, opat	P 6	† Vel. petek	N 6	4. pov. Janez ev.	S 6	Norbert, sk.
N 7	1. po razgl. Gosp.	S 7	Romuald, op. ●	S 7	Tomaž Akv.	S 7	† Vel. sobota ●	P 7	Stanislav, sk. ●	Č 7	Sv. Rešnje Telo.
P 8	Severin, opat ●	Č 8	Janez Mat.	Č 8	Janez od B. ●	N 8	Velika noč	T 8	Prk. Mihaela n.	P 8	Medard, sk.
T 9	Julijan, pušč.	P 9	Apolonija, d. m.	P 9	Franciška Rim.	P 9	Velik. ponedeljek	S 9	Gregor Nac., sk.	S 9	Primož in Felic.
S 10	Pavel, pušč.	S 10	Šolastika, dev.	S 10	40 mučencev	T 10	Ezekijel, prerok	Č 10	Izidor	N 10	2. pob. Marjeta
Č 11	Božidar, opat	N 11	2. predpepel.	N 11	3. post. Heraklij	S 11	Leon I., papež	P 11	Gangolf	P 11	Barnaba
P 12	Ernest	P 12	Evlalija	P 12	Gregor I. p.	Č 12	Saba, muč.	S 12	Pankracij, m.	T 12	Janez F. ●
S 13	Hilarij, skof	T 13	Katarina	T 13	Rozina, vd.	P 13	Hermenegild m.	N 13	5. pov. Servacij	S 13	Anton Padov.
N 14	2. po razgl. Gosp.	S 14	Valentin, m.	S 14	Matilda, k.	S 14	Justin, muč. ●	P 14	Bonifacij, } Križovo	Č 14	Bazilij šk.
P 15	Maver, opat	Č 15	Favstin, m. ●	Č 15	Klemen Hofb.	N 15	1. pov. (bela) Hel.	T 15	Zofija, m. } Križovo	P 15	Srce Jezus.
T 16	Marcel ●	P 16	Julijana, dev.	P 16	Hilarij ●	P 16	Turibij	S 16	Janez N. ●	S 16	Francisek R. sp.
S 17	Anton, puščav.	S 17	Donat	S 17	Jedert, dev.	T 17	Rudolf, muč.	Č 17	Krist. vnebohod	N 17	3. pob. Adolf, sk.
Č 18	Sv. Petra stol	N 18	3. predpepel.	N 18	4. post. Ciril J.	S 18	Apolonij, m.	P 18	Venancij	P 18	Gervazij
P 19	Kanut, kralj	P 19	Julijan, sp.	P 19	Jožef ž. D. M.	Č 19	Ema, vdova	S 19	Celestin, pap.	T 19	Feliks in Fort. ●
S 20	Fabijan i. Bošt.	T 20	Pust. Elevation	T 20	Feliks in tov.	P 20	Marcelin, skof	N 20	6. pov. Bernard.	S 20	Silverij, pap.
N 21	3. po razgl. Gosp.	S 21	† Pepelnica ●	S 21	Benedikt, opat	S 21	Anzeim ●	P 21	Valens, muč. ●	Č 21	Alojzij
P 22	Vincencij, m.	Č 22	Stol sv. Petra	Č 22	Beavenut, sk.	N 22	2. povelik. Soter	T 22	Helena	P 22	Pavlin
T 23	Zaroka M. D. ●	P 23	Peter Damijan	P 23	Viktorin ●	P 23	Adalbert, skof	S 23	Deziderij, sk.	S 23	Eberhard, sk.
S 24	Timotej, skof	S 24	Matija, apost.	S 24	Gabrijel, nadan.	T 24	Jurij	Č 24	Marija D., p. k.	N 24	4. pob. Janez K.
Č 25	Izpreobr. Pavla	N 25	1. postna	N 25	5. post. Ozn. M. D.	S 25	Marko, ev.	P 25	Gregor VII., p.	P 25	Viljem, op.
P 26	Polikarp, sk. m.	P 26	Valburga, opat.	P 26	Emanuel, m.	Č 26	Klet in Marcel.	S 26	† Filip Neri, sp.	T 26	Janez in Pavel
S 27	Janez Zlatoust	T 27	Leander, sk.	T 27	Rupert, sk.	P 27	Peregrin	N 27	Binškošči	S 27	Hema, vdova ●
N 28	4. po razgl. Gosp.	S 28	† Kvatre ●	S 28	Janez Kap.	S 28	Pavel od sv. K.	P 28	Binškošči pond.	Č 28	Leon II. pap.
P 29	Francisek Sal.			Č 29	Ciril, skof,	N 29	3. povel. ●	T 29	Maksim, sk. ●	P 29	Peter in Pavel, ap.
T 30	Martina ●			P 30	Dev. M. 7 ž. ●	P 30	Katarina	S 30	† Kv. Ferdinand.	S 30	Spom. sv. Pavla
S 31	Peter Nol., sp.			S 31	Modest, sk.			Č 31	Agela, dev.		

Julij		Avgust		September		Oktober		November		December	
N 1	5. pob. Teobald p.	S 1	Vezi Petra, ap.	S 1	Egid, op. ●	P 1	Remigij, sk.	Č 1	God vseh svetnik.	S 1	Eligij, skof
P 2	Obisk. Mar. Dev.	Č 2	Porcijunkula	N 2	14. pob. Štefan, k.	T 2	Angelji varuhi	P 2	Vseh ver. duš	N 2	1. adv. Bibijana
T 3	Helijodor, sk.	P 3	Najd. sv. Štef. ●	P 3	Evfemija	S 3	Kandit, muč.	S 3	Viktorin, skof	P 3	Francisek Ks.
S 4	Urb, skof ●	S 4	Dominik, spoz.	T 4	Rozalija, dev.	Č 4	Franciš. Ser.	N 4	23. pob. Karol B.	T 4	Barbara, dev. m.
Č 5	Ciril in Metod	N 5	10. pob. M. D. sn.	S 5	Lavrencij	P 5	Placid in tov.	P 5	Caharija, o. J. K.	S 5	Saba, opat; Kr.
P 6	Izaija, papež	P 6	Gospod izprem.	Č 6	Hermogen	S 6	Brunon, spoz.	T 6	Lenart, opat ●	Č 6	Miklavž ●
S 7	Vilibald, skof	T 7	Kajetan, spok.	P 7	Bronislava	N 7	19. pob. ●	S 7	Prosdocim, sk.	P 7	† Ambrozij, sk.
N 8	6. pob. Elizabeta	S 8	Cirijak, Larg.	S 8	Mala Gospojnica ●	P 8	Brigita, vd.	Č 8	Bogomir, sk.	S 8	Brezm. sp. Mar. D.
P 9	Veronika Jul, d.	Č 9	Roman, muč. ●	N 9	15. pob. Korbin.	T 9	D. onizij, sk.	P 9	Božidar, muč.	N 9	2. adv. Peter For.
T 10	Amalija, dev.	P 10	Lavrencij, muč.	P 10	Nikolaj Tol.	S 10	Francisek B.	S 10	Andrej Avel, sp.	P 10	Loretansk. M. B.
S 11	Pij I., papež ●	S 11	Tiburcij, muč.	T 11	Prot in Hijacint	Č 11	Nikazij, sk.	N 11	24. pob. Martin	T 11	Damaz, pap.
Č 12	Mohor in Fort.	N 12	11. pob. Klara, d.	S 12	Ime Marijino	P 12	Maksimilijan, s.	P 12	Martin, papež	S 12	Sinezij, muč.
P 13	Marjeta, dev.	P 13	Hipolit, muč.	Č 13	Notburga, dev.	S 13	Edvard, kralj	T 13	Stanislav K., sp.	Č 13	Lucija, dev.
S 14	Bonaventura, s.	T 14	Evzebij, spoz.	P 14	Poviš. križa	N 14	20. pob. Kalist, p.	S 14	Varstvo M. D. ●	P 14	Spiridijon, sk. ●
N 15	7. pob. Henrik I.	S 15	Vel. Gosp. v n. v. M.	S 15	Nikomede, m.	P 15	Terezija, dev.	Č 15	Leopold, vojv.	S 15	Kristina, dev.
P 16	Skap. D. M. K.	Č 16	Rok, spoz.	N 16	16. pob. Ljud. ●	T 16	Gal, opat ●	P 16	Otmar	N 16	3. adv. Evzebij
T 17	Aleš, spoz.	P 17	Liberat, ces. r. ●	P 17	Lambert sk.	S 17	Hedvika, kr.	S 17	Gregorij, skof	P 17	Lazar, sk.
S 18	Kamil Lel., Frid.	S 18	Joahim	T 18	Jožef Kup.	Č 18	Luka, evang.	N 18	25. pob. Odon	T 18	Gracijan, sk.
Č 19	Vincencij P. ●	N 19	12. pob. Ludovik	S 19	† Kv. Januvarij	P 19	Peter Alk.	P 19	Elizabeta, kr.	S 19	† Kvat. Nemezij
P 20	Marjeta, d. m.	P 20	Bernard, opat	Č 20	Evstahij, m.	S 20	Janez Kancijan	T 20	Feliks Val., sp.	Č 20	Liberat, muč.
S 21	Danijel p. Olga	T 21	Ivana Franciš.	P 21	† Kvat. Matej ap.	N 21	21. pob. Ursula	S 21	Dar. Mar. Dev. ●	P 21	† Kv. Tomaž ●
N 22	8. pob. M. Magd.	S 22	Srce M., Timotej	S 22	† Kvat. Mavricij	P 22	Kordula, dev.	Č 22	Cecilija, dev. m.	S 22	† Kvat. Cenon
P 23	Apolinar, sk.	Č 23	Cahej, spozn.	N 23	17. pob. Tekla d.	T 23	Severin, sk. ●	P 23	Klemen, p. m.	N 23	4. adv. Viktorija
T 24	Kristina, dev.	P 24	Jernej, ap.	P 24	Marija D. r. u. ●	S 24	Rafaal, nad.	S 24	Janez od križa	P 24	† Adam in Eva
S 25	Jakob, apostol	S 25	Ludovik, sp. ●	T 25	Kleofa, spoz.	Č 25	Krisant in Kriš.	N 25	26. pob. Katarina	T 25	Božič. Roj. Gosp.
Č 26	Ana, mati M. D.	N 26	13. pob. Cefirin	S 26	Ciprijan	P 26	Evarist, p. m.	P 26	Konrad, sk.	S 26	Stefan, muč.
P 27	Pantaleon, m. ●	P 27	Jožef K., spoz.	Č 27	Kozma in Dam.	S 27	Frumencij, sk.	T 27	Virgil, skof	Č 27	Janez Evan.
S 28	Inocencij, p.	T 28	Avguštin, sk.	P 28	Vaclav, kralj	N 28	22. pob. Sim. i. Ju.	S 28	Eberhard, sk. ●	P 28	Nedolžn. otr. ●
N 29	9. pob. Marta, d.	S 29	Obgl. sv. Jan. Kr.	S 29	Mihael, nad.	P 29	Narcis, sk.	Č 29	Saturnin, m.	S 29	Tomaž sk.
P 30	Abdon	Č 30	Feliks, muč.	N 30	18. pob. Hieron.	T 30	Klavdij, muč. ●	P 30	Andrej, ap.	N 30	Pred Nov. I. Dav.
T 31	Ignacij Lojol, sp.	P 31	Rajmund			P 31	† Volbenk			P 31	Silvester, pap.

✦ TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU, ✦

DRŽ. TEL. ŠT. 113. KOROŠKA CESTA ŠT. 5. V LASTNI HIŠI. P. HR. ŠT. 25.010.

TISKARNA SV. CIRILA tiska knjige, vabila, časopise, ilustrovane cenike, diplome, pisni papir, okrožnice, zavitke, račune, barvotiske, zaročna in poročna naznanila, vstopnice, dopisnice, plesne rede, osmrtnice, letake, lepake, sprejemnice, naslovnice, tisk za šole, urade in društva, dolž. pisma, menice vezitke, itd. v vseh svetovnih jezikih okusno, hitro in po nizki ceni

TRGOVINA TISKARNE SV. CIRILA, priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, skatljic za peresnike, peres, radirk, svinčnikov, zavitkov (belih in barvanih, v vseh velikostih), kamenčkov, črnih, tabljic, trg. knjig, noticov, pisnega papirja v skatljah in mapah, razglednic. Svete podobe (male velike in stenske), razpela v vseh velikostih, molitven. itd.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj

se najbolj priporoča.

Mala naznanila

Črna beseda stane 5 vinarjev, petitvrtsta 18 vin. Mrtvaška oznanila in... vsaka petitvrtsta 24 v, Izjave in Poslano 36 vinarjev. Za več... objavo znaten popust. Inerati se sprejemajo le proti predpla... čilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov torej popoldne.

Gostilna blizu Poljčan se odda... takoj v najem ali pa na račun... izjave in poslano 36 vinarjev. Več se izve... Parkstrasse št. 12., vrata 4 Maribor ali pa v pekarni Geuer v Poljčanah. 824

Službo išče deklica, izučena v... rovinu špecerijskega in manufakturnega blaga. Rezi Krajnc, Str. že, Mislinja. 826

Želim v službo stopiti za gospodinjstvo na mala posestvo. Ponudbe naj se pošljejo do 18. jan. 1917 pod "Gozdar" št. 823 Kamnica pri Mariboru.

Organist, nezženjen, sedaj v jaščici... nepopolnoma oproščen, želi službe... takoj, tudi začasno nastopiti. Spričevala na razpolago. Naslov pri upravnistvu tega lista pod Organist 826.

Vinograd v obsegu treh oralov, nekaj novega nasada, je na prodaj. Cena in drugo se izve pri posestniku Rozi Černeč v Konjiški vasi, pošta Ronjice. 828

2 kovaška učenca takoj sprejme Anton Ferenčak, vozovni in podkovni kovač v Brežicah ob Savi št. 115. 827

Jako dober mlin na stalni vodi (ki nikdar ne samrzne in je v suši ne zmanjka) se prodaja, oziroma da v najem Jurij Skr. inšek, Breg pri Ptuj. 829

Redka prilika!
Hiša s trgovino špecerijskega in mešanega blaga z lepim vrhom ob okrajni cesti in pri železniški postaji se s 1. ali 15. januarjem 1917 ugodno da v najem, eventualno prodaja. Jožef Gorinšek, Mestnijski trg pri Smurju. 821

Duhovne vaje
Z duhovnik. Nova slovesna knjiga s 37 premišljevanji za mesečne duhovne vaje. Knjiga je izključno za duhovnike, duhovniških dolžnosti in čednosti. Trije tečajji — z dodatkom za dobiva se v sakristiji cerkve Jezusovega sv. Srca v Ljubljani. Brez poštnine stane: vezana 3 K 20 v., trdovrščina 2 K 50 v. Poština znaša navadno 21 vin. — Najkrajša in najcenejša pot za naročbo je: Da se na nakaznico pod naročnikovo ime zapíše (Duh. vaje). Iz poslane svote je razvidno, ali se želi vezana ali broširana knjiga. 745

Zahvala.
Slovenski pionirji v Volinji se g. Jožefu Martinzu v Mariboru iskreno zahvaljujejo za bežično darilo (igro šah). Napravil nam je velike veselje. Njegovo trgovino priporočamo. Narodne pozdrave vsem bratcem. F. Ambrož, de. vodja, Anton Kaspar, desetnik, Tetičkovič, Grossbach. 712

Gospodinja, kuharica in vrtnega in poljskega dela večja, zdrava poštena ter že malo priletna se sprejme takoj. Plačilo po dogovoru. Ponudbe pod Slava Zinauer, Sv. Jakob v Slov. gor. 797

Kdor rabi kmetško dekle za kmetško in gospodinjstvo delo na Slov. Štajerskem, naj piše na moj naslov: Ivan Mermolja, Taceu, pošta št. Vid nad Ljubljano. 789

Išče se mali blavec 14 — 16 let star, k malemu posvetu s trgovino. Jožef Kunat, Kaindorf, Lipnica (Leibnitz). 805

Sprejme se učenec s primerano solsko izobrazbo iz prstene hiše v trgovino z mešanim blagom, pri M. Oset, Muta ob koroški želez. (Štajersko.) 806

Kdor ima posestvo za v najem, ali rabi pošteno begunsko družino, naj se obrne na A. Pangos, Zamostec 16 p. Sodražica, Krausko. 802

Išče se viničarja; bližje se poišče pri upravnistvu pod št. 803

Stolpne

(turnske) ure napravljajo in popravljajo Jesenek Martin, Šmarje pri Jelšah. 807

!! Kože !!

Th. Braun, Koroška cesta 13 v Mariboru plača po najboljši ceni svinjske, ovčje, srnske, zajčje, lisčije, dihurjeve in druge kože. 808

Novozidana, vili podobna hiša s vrhom in vodovodom, nese na mese 100 K, se prodaja ali zamenja za posestvo v mariborski okolici. Naslov v upravnistvu pod Hiša št. 784

Vsako množino drv (in lesa) trdih in mehkih na metre kakor tudi bruna in drug les za žaganje kupi od vsake železniške postaje: Karl Wesjak, Maribor, Tegetthof-ova ul. 18. 785

Pošten slovenski

mladenič-invalid
Želi kake primerne službe bodisi kot stuga v kati pisarni, ali oskrbnik na posestvu. Ker ima pokodovano samo levo roko, lahko opravlja večinoma vsa lažja dela. Razume se dobro na kmetijsko gospodarstvo. Vstopi lahko takoj. Ponudbe na upravnistvo Slovenskega Gospodarja pod "Invalid". 778

Krojaški učence
se sprejme pri Franc Zverdu, Tegetthof-ova ulica št. 18. Maribor. 779

Kobila

breja po ameriškem (dirjal-skezi) žrebcu, z letošnjo žrebičko, se po ceni prodaja. Proda se tudi krasen dveletni konj. Prodajalec: H. Drogenik, a. k. davč. upravnistev, Ptuj. 776

Umetna gnojila in premog prodaje Zadruga v Račah.

Jožef Martinz, Maribor

(ustanovljeno 1860)

razpošilja:

galanterijsko, igralno, pleteno blago in drobnarijo po najcenejših dnevni cenah.

Naročila in vprašanja se točno rešujejo.

PODPLATI ZA ČEVLJE "PATRIA"

Zanesljivo trpežno blago iz regener. gumijs, vpljivi in lični, brezpogojno trpežni zopet vodo, se jih lahko nalepi, prilepi ali zašije kot usnate podplate.

Vsako bi jih naj nosil. Poskusite še VI!

Cene, ako se pošlje denar naprej ali proti povzetju (se računajo stroški za pošiljanje):

Za gospode	velikost I.	II.	III.
	Čevlji št. 38-40	41-43	44-46
Za ženske	velikost A.	B.	C.
	Čevlji št. 35-37	38-40	41-43
Za otroke	velikost E.	F.	G.
	Čevlji št. 22-25	26-30	31-34

Dobrodošla izpopelnitev teh podplatov in še posebej za te napravljeni, so

Otidi ščitniki podplatov.

Zele lahki iz jeklene pločevine narezani, z "Ankerjevim" predajmiti deli opremljeni, tako, da je nemogoče, da bi padli z noge. Pri gladkem ledu se ne izpadne in pomagajo, da podplati držijo 6-8 let. Za dvoje podplatov je treba 2 ducata ščitnikov in ti stanejo samo 80 v!

A. Riedinger, Dunaj XVII. Lacknergasse 51.

Preprodajalci dobijo blago po ugodnejših (trgno) cenah in se povsod iščejo. 5 D.

Dvonedrorna hiša

zraven še drugo postopje, novo zidana za pekarijo. Peč z pare postavljena v glavarnstvenim dovoljenjem. Na prav dobrem prostoru tudi na dan do 200 hlebov tujega kruha. Stanovalec plačajo na leto 4500 kron. Se pod lahkimi pogoji za 60.000 kron proda. Vpraša se v Mozartstrasse 59, Maribor. 857

Pozor! Cepljene trte!
Dveletne zelo močne od vrst; lašk-rilšek, bela žlahtina, muškatar-žlahtina, šipon, portugalka, bel burgundec, modra kapčina in izs bela, cepljene na različnih prpo-ročevih podlagah. Dveletne divj-ke Götthe št. 9 prodaja Anton Slodnjak, trtnar in posestnik, p Jurinci v Ptuj, staj. Cena po dogovoru. 869

KAVA

50% cenejša:

Ameriška gospodarska kava, visokaromatična, izdatna in varna 6 kg za poskušanje v vrečici, s potrebnim sladkorjem vred samo 28 K po poštnem povzetju pošilja A. Sagha, razpošiljalnica kav-Salonta 496, (Ogrsko). 820

"Ključavničarski učenec,"

16 do 17 let star, kateri ima vselej do električne stroke, se takoj sprejme v elektrarni. Ponudbe na upravnistvo Slovenskega Gospodarja. 769

Mlin in žago

na več tečajev bi rad kupil Slo-venec iz Goriškega. Želi se več posestva zraven. Ponudbe do 1. dec. 1916 na uredništvo Slov. Gosp. prod Goriški mlinar. 762

3000 litr. vina

raznih letnikov iz zaouščine Feliksa Ferc se prodajo na dražbi pri Sv. Barbari pri Mariboru v soboto, dne 30. decembra ob 10. uri popoldne. Vzklicne cene 2 do 3 K. Natančneje pojasa la pri

dr. Franju Rosina,

odvetniku v Mariboru, Tegetthofstrasse 16.

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj.

Najboljše kakovosti in sicer I. vrste. Vse trte so cepljene na Rip. Portalis in na Göbe št. 9. Trte se dobijo jako lepe in dobro zaraščene in lepo vkoreninjene, za kar se jamči. Dobijo se tudi cepljene trte posebno močne (L. 1915). Cena trtam je po dogovoru. Franc Slodnjak, trtnar in Rotmann posta Jurinci pri Ptuj.

Nobenega zobobola več!

Nobenih neč brez spanja. Sredstvo "Fides" zmanjšuje bol pri vseh zobobolih, kakor tudi pri najbolj trdovratnem, revmatičnem zobobolu, kjer se že vsa druga sredstva bila zaman. Ako ni uspeha, se pošlje denar nazaj. Cena K 1-50, 3 školjke K 4-.- Nobenega karnina na zobovih več! Srečno zobovje se doseže s sredstvom "Elita zobni Fluid." Takojni uspeh. Cena 2 K; 3 steklenice K 5. Kemy, Košice (Kaschau), I. Postfach 12/Z 90, Ogrsko. 2 H. Sch.

Izorno se je obneslo za vojake in sploh za vsakega kot najboljša

bol oblažujoče mazanje

pri prehladu, revmatizmu, protini, prehl, vnetih in bolnih v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capsici compos.

Nadomestilo za Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. -- 80, 1-40, 2-.-

Dobiva se v lekarnah ali direktno Dr. Richter-ja lekarni "Pri zlatem levu", Praga, L. Elisabethova cesta 5. Dnevne razpošiljanje.

Zahvala.

Ob nedomestni izgubi čez vse ljubljene in nepozabljenega očeta

Franca Grandošek,

ki so v soboto, dne 17. decembra 1916 po dolgi mučni bolezni po sprejemu svetih zakramentov za umirajoče v 64. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspati, nam je došlo iz domače in bližnjih zunaj toliko dokazov iskrenega sočustvovanja, da se moremo le tem potam zanje zahvaliti. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni vsem mnogobrojnim udeležencem žalnega spreveda, zlasti vsem sorodnikom ter prav posebno častitemu gospodu župniku in pevcem. Sploh pa izrekamo vsem od blizu in daleč, ki so dragega rajnega spremljali k večnemu počitku najprisrčnejšo zahvalo. Prosimo vse sorodnike in znance, da bi se našega blagega očeta spominjali v molitvi.

Sp. Sv. Kungota v Slov. goricah, dne 19. decembra.

Žalujoča rodbina.

712